

14. Huoltotoimi

Huoltolautakunnan kertomus¹⁾ Helsingin kaupungin yhteiskunnallisen huollon hallinnosta v. 1946 oli seuraava:

Yleiskatsaus huoltotoimintaan

Huoltolautakunnan toiminnassa ovat kertomusvuonna muodostaneet keskeisen aseman suunnitelmat ja toimenpiteet, joiden kautta on pyritty toisaalta saattamaan varsinainen huollon saajiin kohdistuva huoltotoiminta mahdollisimman tarkoituksenmukaiseksi ja nykyaikaisen sosiaalihuollon periaatteita vastaavaksi sekä toisaalta kehittämään ja yksinkertaistamaan virasto-organisaatiota ja työmenetelmiä. Tässä tarkoituksessa suoritettujen uudistusten ja toimenpiteitten yksityiskohdista tehdään selkoa tuonnempana. Mainittakoon kuitenkin jo tässä, että ensiksi mainittuun tavoitteeseen on liittynyt lautakunnan järjestämä huoltoviraston henkilökunnan jatkokoulutus talvikauden kesäneiden syventävien opintokurssien avulla, kun taas jälkimmäisessä suhteessa viraston keskuskanslian, asiamies- sekä kassa- ja tilitoimistojen muutto Siltasaarenkadun 3:ssa sijainneista epätyydyttävistä huoneistoista tilavampiin ja nykyaikaisempiin huoneistoihin Helsinginkadun taloon n:o 24 on eräissä suhteissa helpottanut virastotyön yksinkertaistamistyötä.

Huoltolautakunnan toimintaa koskeviin säännöksiin nähden on mainittava, että lautakunnan alaisten viranhaltijain johtosääntöön teki huoltolautakunta päätöksellään syyskuun 2 p:nä eräitä väliaikaisia muutoksia, joista lautakunnan tärkeimpiä päätöksiä koskevassa luvussa tehdään tarkemmin selkoa. Yleisistä huoltolautakuntaa koskevista ja kertomusvuonna annetuista lainsäännöksistä merkittäköön tässä tärkeimpinä mm. helmikuun 28 p:nä annettu laki alkoholistilain väliaikaisesta muuttamisesta ja samana päivänä annettu asetus alkoholistin määräämisestä yleiseen alkoholistihuoltolaan, huhtikuun 5 p:nä annettu laki työtä vieroksuviin henkilöiden määräämisestä työhön tai erikoistylölaitokseen vastaavine asetuksineen, lokakuun 11 p:nä annettu laki kansaneläkelain muuttamisesta, joulukuun 20 p:nä annettu asetus kansaneläkelain toimeenpanosta annetun asetuksen muuttamisesta, joulukuun 30 p:nä annettu laki eräisiin rangaistus-, huolto- ja hoitolaitoksiin otettujen henkilöiden tapaturmakorvauksesta vastaavine asetuksineen sekä joulukuun 30 p:nä annetut invaliidihuoltolaki ja invaliidihuoltoasetus. Näiden lisäksi on mainittava valtioneuvoston päätökset huoltoasiain neuvottelukunnan sekä raittius- ja alkoholiasiaain neuvottelukunnan perustamisesta sosiaaliministeriöön, asevelvollisten omaisille sodan aikana annettavan vapaan sairaanhoidon ja hautausavun lakkauttamisesta, alkoholistihuoltolaan määrättyjen hoito- ja matkakustannuksista, irtolaisten työlaitoshoidon päiväkustannuksista, kuntien ryhmityksestä lisäeläkeosuuden maksamiseksi kansaneläkelaitokselle ja eräiden tilojen siirtämisestä Helsingin maalaiskunnasta Helsingin kaupunkiin. Huoltotoimintaa yleensä koskevista säännöksistä olivat huomattavimmat laki perhelisälain muuttamisesta vastaavine asetuksen ja valtioneuvoston päätöksen muutoksineen, laki veritutkimuksen toimittamisesta avioliiton ulkopuolella syntyneen lapsen elatusvelvollisuuden määräämistä koskevissa asioissa sekä ammattiopintojen avustuslain täytäntöönpanoa koskevan valtioneuvoston päätöksen muuttaminen.

¹⁾ Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1948.

Yhteiskunnallisen huollon kaupunkikunnalle aiheuttama rasitus pysyi edelleenkin samalla suhteellisen edullisella tasolla kuin kolmena edellisenä vuonna. Tämä johtui ennen kaikkea siitä, että kaupungin asukkaat joutuivat turvautumaan köyhäinhoitoon varsin vähäisessä määrässä, vaikka tilastonumerot tässä suhteessa hieman nousivatkin edellisestä vuodesta. Joitakin numeroita mainitaksemme oli köyhäinhoitolain nojalla välittömästi avustettujen henkilöiden kokonaislukumäärä 8 106, mikä tiesi 1 057 henkilön eli 15.0 %:n lisäystä edelliseen vuoteen verraten. Varsinaisten avunsaajien kohdalla suhteellinen lisäys oli tätä suurempi, 16.9 %, mutta tilapäistä avustusta — alle 500 mk:n suuruisia kotiaavustusta — saaneiden lukumäärässä sitä vastoin oli tapahtunut 11.7 %:n väheneminen. Kolmea edellistä vuotta lukuunottamatta edusti välittömästi avustettujen henkilöiden kokonaislukumäärä alhaisinta arvoa v:n 1924 jälkeen. Kertomusvuoden tilastonumerot osoittivat siten köyhäinhoitorasituksen aallonpohjan edelleen jatkuneen, kuitenkin jo alimman kohtansa sivuuttaneena ja nousuvaihetta ennakoivana. Viimeisen kymmenen vuoden ajalta ovat välittömästi avustettujen henkilöiden vuotuiset lukumäärät sekä heidän prosentuaalinen osuutensa kaupungin kirkonkirjoihin ja siviilirekisteriin merkitystä väestöstä seuraavat:

Vuosi	Avustettujen lukumäärä	% väkiluvusta	Vuosi	Avustettujen lukumäärä	% väkiluvusta
1937	18 872	6.4	1942	9 554	2.9
1938	16 141	5.3	1943	7 672	2.3
1939	16 053	5.1	1944	6 768	2.0
1940	16 657	5.2	1945	7 049	2.1
1941	14 424	4.5	1946	8 106	2.2

Niinikään on huoltolautakunnan työtupiin otettujen työntekijäin määrä ja heidän yhteenlaskettujen työpäiviensä summa jatkuvasti ollut sangen alhainen. Sitävastoin nousivat sekä irtolais- että alkoholistihuollossa olleitten lukumäärät korkeimpiin arvoihinsa koko irtolais- ja alkoholistilakien voimassaoloaikana. Niistä uusista huoltotoimen alaan kuuluvista tehtävistä, jotka lautakunta kertomusvuonna on saanut suorittaakseen kodinperustamislainlain ja työtä vieroksuvien henkilöiden määräämisestä työhön tai erikoistylälaitokseen annetun lain täytäntöönpanossa, on lautakunnalle aiheutunut menoja ainoastaan hallintokulujen muodossa.

Huoltotoimen kustannuksista voidaan mainita, että bruttomenot nousivat edellisestä vuodesta n. 56.8 milj. markalla tehden kertomusvuonna 152 384 542:70 mk.

A. Huoltolautakunta ja sen toiminta

I. Kokoonpano, kokoukset, kirjeenvaihto

Lautakunnan kokoonpano. Huoltolautakuntaan kuului kertomusvuonna 12 jäsentä ja 12 lisäjäsentä; varajäseniä ja varalisiäjäseniä oli vastaavat määrät. Lautakunnan kokoonpano oli seuraava:

Jäsenet:

Järjestösihteeri V. Porkkala
 Insinööri F. Kreander
 Leikkaaja L. Heinonen
 Ompelija E. Tilli
 Filosofian maisteri M. Borg-Sundman
 Rovasti F. E. Lilja
 Filosofian maisteri J. Saukkonen
 Terveysissar M. Boman
 Tullivartija S. Lindroos

Varajäsenet:

Autonasentaja E. Nurminen
 Pastori F. Fernström
 Toimistosihteeri S. Nieminen
 Filosofian maisteri D. Siven¹⁾
 Varatuomari I. Sahlan
 Kauppatieteen kandidaatti A. Puukari
 Toimitusjohtaja S. Saarinen
 Liittosihteeri H. Bjurström
 Tullaaja H. Enberg

¹⁾ Kaupunginvaltuusto valitsi kokouksessaan syyskuun 4 p:nä ulkomaanmatkan vuoksi vapautusta pyytäneen Sivenin tilalle toimitsija M. Rombergin.

Jäsenet:

Kirjaltaja I. Mattila
Rouva S. Saveri
Pankinjohtaja V. Sipi

Lisäjäsenet:

Siivooja A. Syrjälähti
Levyseppä H. Kumpulainen
Toimittaja O. Rikberg
Teologian tohtori V. Päivänsalo
Varatuomari M. Olsson
Tarkastaja M. Björklund
Rehtori H. Blomqvist
Tullipäälyismies A. Forsström
Rouva A. Appelberg
Puhtaanapitoyöntekijä E. Hintikainen
Rouva E. Niklander
Toimistosihtööri M. Tamminen

Varajäsenet:

Pianoteknikko J. Virtanen
Luennoitsija A. Rinne
Filosofian maisteri A. Linko

Varalisäjäsenet:

Pankkivirkailija A. Lindström
Rouva V. Pessi
Kappaompelija L. Pyykkö
Kansakoululääkäri E. Alho
Huoltojohtaja R. Orava
Ekonomi S. Visapää
Kansakoulunjohtaja K. Salzman
Rouva L. Sjöblom
Sairaanhoitajatar V. Stenius
Liikkeenhoitaja U. Merilinna
Konttoristi E. Lankinen
Filosofian maisteri O. Suominen

Lautakunnan puheenjohtajana toimi jäsen Porkkala ja varapuheenjohtajana jäsen Kreander.

Valvontapiirit. Kaupunki oli köyhäinhoitoa varten jaettu 5 valvontapiiriin ja kukin kahteen alueeseen. Alueiden valvojina alla mainituissa alueissa toimivat seuraavat lautakunnan jäsenet ja lisäjäsenet:

Ia jäsen Saveri
IIa jäsen Boman
IIIa jäsen Lilja
IVa jäsen Saukkonen
Va jäsen Lindroos

Ib lisäjäsen Päivänsalo
IIb lisäjäsen Hintikainen
IIIb lisäjäsen Rikberg
IVb lisäjäsen Niklander
Vb lisäjäsen Kumpulainen

Osastot ja jaostot. Kaupungille vahvistetun huolto-ohjesäännön mukaisesti huoltolautakunnassa jatkuvasti toimii neljä osastoa: hallinto-osasto, köyhäinhoito-osasto, irtolaishuolto-osasto ja alkoholisti-huolto-osasto.

Hallinto-osastoon kuului lautakunnan puheenjohtaja Porkkala puheenjohtajana, sen varapuheenjohtaja Kreander varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä muiden kolmen osaston puheenjohtajat, nimittäin huoltotoimen toimitusjohtaja köyhäinhoito-osaston puheenjohtajan ominaisuudessa ja apulaisjohtaja Toivola irtolais- ja alkoholisti-huolto-osastojen puheenjohtajan ominaisuudessa sekä jäsenet Lilja ja Mattila valittuina.

Köyhäinhoito-osastoon kuuluivat puheenjohtajana huoltotoimen toimitusjohtaja viran puolesta sekä jäseninä köyhäinhoito-osaston jaostojen varapuheenjohtajat, nimittäin Boman, Heinonen, Lilja, Lindroos, Saveri, Saukkonen, Tilli ja Sipi, joista viimeksi mainittu osaston varapuheenjohtajana.

Huolto-ohjesäännön mukaan huoltolautakunta jakoi osaston vuoden alussa 9 jaostoon. Näistä jaostot I—VI käsittelivät kaupungin alueella oleskelevien köyhäinhoito-anomuksia ollen kullakin oma rajoitettu alueensa kaupungista hoidettavanaan, lukuunottamatta VI jaostoa, joka ratkaisi huoltolaitoksiin ottamista koskevat sekä vakinaista asuntoa vailla olevien muutakin köyhäinhoitoa koskevat anomukset katsomatta siihen, missä kaupunginosassa ja piirissä asianomainen asui. Kussakin jaostossa toimi puheenjohtajana lautakunnan määräämä asianomainen apulaisjohtaja viran puolesta sekä muina jäseninä kaksi lautakunnan keskuudestaan valitsemaa jäsentä, joista toinen lisäjäsenistä valittuna, nimittäin ensimmäisessä jaostossa jäsen Saveri ja lisäjäsen Päivänsalo, toisessa jaostossa jäsen Boman ja lisäjäsen Hintikainen, kolmannessa jaostossa jäsen Lilja ja lisäjäsen Rikberg, neljännessä jaostossa jäsen Saukkonen ja lisäjäsen Niklander, viidennessä jaostossa jäsen Lindroos ja lisäjäsen Kumpulainen sekä kuudennessa jaostossa jäsen Heinonen ja lisäjäsen Blomqvist.

Seitsemäs jaosto käsitteli ulkokunnissa avustettujen helsinkiläisten korvausasioita koskevat tehtävät ja kuuluivat siihen puheenjohtajana toinen apulaisjohtaja, varapuheenjohtajana jäsen Tilli ja jäsenenä lisäjäsen Björklund.

Kahdeksas jaosto päätti asioista, jotka koskivat täyden köyhäinhoidon varaan joutuneen henkilön omaisuuden haltuunottoa sekä sen käyttämistä hoidon korvaamiseen, ja kuuluivat siihen puheenjohtajana huoltotoimen toimitusjohtaja viran puolesta määrättynä sekä varapuheenjohtajana jäsen Sipi ja jäsenenä lisäjäsen Olsson.

Yhdeksäs jaosto käsitteli kodinperustamislainlain mukaan huoltolautakunnalle kuuluvat tehtävät ja kuuluivat siihen puheenjohtajana toinen apulaisjohtaja, varapuheenjohtajana jäsen Borg-Sundman ja jäsenenä jäsen Mattila.

Irtolaishuolto-osastoon ovat kuuluneet puheenjohtajana apulaisjohtaja Toivola viran puolesta määrättynä sekä valittuina jäsenet Boman ja Saukkonen, edellinen varapuheenjohtajana, ja lautakunnan lisäjäsenet Syrjälähti ja Tamminen. Irtolaishuollon valvontaan nähden on kaupunki ollut yhtenä piirinä ja yleisvalvojina ovat toimineet lautakunnan jäsenistä ja lisäjäsenistä valittuina Boman, Saukkonen, Syrjälähti ja Tamminen.

Alkoholihuolto-osastoon kuuluivat puheenjohtajana apulaisjohtaja Toivola viran puolesta määrättynä sekä jäseninä lautakunnan jäsenet Sipi ja Lindroos, edellinen varapuheenjohtajana, ja lisäjäsenet Niklander ja Appelberg. Alkoholihuollon valvontaan nähden on kaupunki ollut yhtenä piirinä, jossa yleisvalvojina toimivat lautakunnan jäsenistä ja lisäjäsenistä valittuina Sipi, Lindroos, Niklander ja Appelberg.

Huoltolautakunnan alaisten huoltolaitosten johtokuntiin kuuluivat seuraavat henkilöt:

Kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen johtokuntaan puheenjohtajana Lilja, varapuheenjohtajana Heinonen ja jäsenenä Blomqvist sekä varalla Puukari, Nieminen ja Salzman;

Tervalammen työlaitoksen johtokuntaan puheenjohtajana Mattila, varapuheenjohtajana Borg-Sundman ja jäsenenä Orava sekä varalla Virtanen, Sahlan ja Olsson; sekä

Työtupien johtokuntaan puheenjohtajana Kreander, varapuheenjohtajana Tilli sekä jäseninä Saveri, Visapää ja Forsström.

Kaupunginhallituksen edustajina huoltolautakunnassa sekä sen hallinto-osastossa oli rahatoimenjohtaja E. von Frenckell sekä köyhäinhoito-, irtolais- ja alkoholihuolto-osastoissa kaupunginhallituksen jäsen J. Kivistö. Jaostoissa ja huoltolaitosten johtokunnissa edustivat kaupunginhallitusta seuraavat vuosijäsenet: jaostossa, joka päättää täyden köyhäinhoidon varaan joutuneiden omaisuuden haltuunottoa ja sen käyttämistä hoidon korvaamiseen koskevat asiat, kodinperustamislainajaostossa sekä samoin kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen johtokunnassa ja huoltolautakunnan työtupien johtokunnassa kunnallisneuvos M. Hannula sekä Tervalammen työlaitoksen johtokunnassa rahatoimenjohtaja E. von Frenckell.

Kokoukset. Huoltolautakunta kokonaisuudessaan piti vuoden kuluessa 7 kokousta, joissa käsiteltiin yhteensä 50 asiaa. Hallinto-osasto kokoontui 12 kokoukseen, joissa käsiteltiin kaikkiaan 506 asiaa. Köyhäinhoito-osastolla oli 3 kokousta ja niissä käsiteltiin 12 asiaa, ja sen eri jaostoilla oli kokouksia seuraavasti:

Jaosto	Kokouksia	Käsiteltyjä asioita	Jaosto	Kokouksia	Käsiteltyjä asioita
I	18	3 491	V	17	1 191
II	21	5 244	VI	19	4 703
III	23	3 398	VII	15	1 563
IV	22	3 699	VIII	8	827
			IX	48	1 941

Irtolaishuolto-osasto piti 26 kokousta, joissa käsiteltiin yhteensä 1 485 asiaa. Alkoholihuolto-osastolla oli 27 kokousta, joissa se käsitteli kaikkiaan 3 264 asiaa. Kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen johtokunta kokoontui 14 kokoukseen käsitellen niissä 279 asiaa. Tervalammen työlaitoksen johtokunnalla oli 18 kokousta ja niissä asioita yhteensä 430. Työtupien johtokunta kokoontui 11 kertaa käsitellen 184 asiaa.

Kirjeenvaihto. Huoltolautakunta ja koko sen alainen huoltovirasto lähettivät kertomusvuonna yhteensä 59 463 kirjelmää. Saapuneita kirjelmia oli kaikkiaan 44 436. Näihin lukuihin ei sisälly lautakunnan alaisten huoltolaitosten kirjeenvaihto.

II. Tärkeimmät päätökset

Alueliitoksen aiheuttama kotipaikkaoikeustulkinta. Kuten v:n 1945 vuosikertomuksessa on mainittu, alisti huoltolautakunta alueliitoksen yhteydessä esiintulleessa köyhäinhoidollisen kotipaikkaoikeuden siirtymistä koskevassa kysymyksessä hyväksymänsä tulkinnan kaupunginhallituksen lopullisesti ratkaistavaksi. Kaupunginhallitus hyväksyi sittemmin tulkinnan seuraavassa, kunnallisen keskustoimiston antamassa sanamuodossa:

Sellaisten henkilöiden kotipaikkaoikeus, jotka nauttivat täyttä köyhäinhoitoa yksityiskodeissa tai laitoksissa, kunnalliskoti niihin luettuna, määräytyy sen perusteella, mihin kuntaan tulevalla alueella henkilö on ennen tällaiseen hoitoon joutumistaan asuminen tai henkikirjoituksen nojalla saavuttanut kotipaikkaoikeuden jakamattomassa kunnassa.

Viranhaltijain johtosääntö. Sen johdosta, että kaupunginhallitus oli elokuun 14 p:nä 1946 huoltolautakunnan hallinto-osaston esityksestä päättänyt, että irtolais- ja alkoholistiasioita hoitava apulaisjohtaja O. Toivola syyskuun 1 p:stä lukien määrätään hoitamaan ensimmäisen apulaisjohtajan tehtäviä toistaiseksi ja irtolais- ja alkoholistihuoltokanslian esimies P. Ahokas omien tehtäviensä ohella osaa apulaisjohtaja Toivolalle kuuluneista tehtävistä, päätti ¹⁾ huoltolautakunta tehdä vastaavat, väliaikaiset muutokset viranhaltijain johtosäännön asianomaisiin pykäliin. Nämä väliaikaiset muutokset koskivat 15 ja 23 §:iä, 22 §:n kumoamista sekä uuden 15a §:n lisäämistä johtosääntöön.

Virastoasioiden käsittelyjärjestyksen uudistaminen. Huoltolautakunta, hallinto-osasto ja köyhäinhoito-osasto käsittelivät vuoden kuluessa useita kysymyksiä, jotka koskivat virastoasioiden käsittelyjärjestyksen uudistamista ja virastoteknillisten työmenetelmien rationalisointia.

Merkittävin näistä oli huoltolautakunnan marraskuun 4 p:nä tekemä päätös köyhäinhoitoasioiden käsittelyjärjestyksen ja siihen liittyvien virastoteknillisten työmenetelmien uudistamisesta. Huoltoasioiden käsittelyn jouduttamiseksi ja yksinkertaistamiseksi pyritään sen mukaan jatkuvissa avustustapauksissa myöntämään avustus toistaiseksi eikä lyhyeksi, tavallisesti 3 kuukauden määräajaksi, kuten aikaisemmin, ja lisäavustusten myöntäminen tiettyjä vähäisempiä erikoistarkoituksia varten jätetään kanslianesimiesten ja apulaisjohtajien ratkaistavaksi. Virastoteknilliset uudistukset liittyivät kokouspöytäkirjojen yksinkertaistamiseen, keskusrekisterikortiston muuttamiseen yksinkertaisemmaksi hakukortistiksi, tilastotyön supistamiseen yms.

Toinen laajakantoinen muutos tapahtui yksityisiin köyhäinhoitolain mukaisiin korvausvelvollisiin kohdistuvan perimistoiminnan siirtämisessä kokeilutarkoituksessa asiameistoimistosta huoltokanslioihin ²⁾. Uudistuksen johtavana ajatuksena on yhdistää perimistoiminta samaan paikkaan, josta avunsaajat nostavat avustuksensakin ja jossa heidän olosuhteensa ja maksukykynsä tunnetaan.

Ehkäisevä köyhäinhoito. Kun oli ilmennyt, että kansaneläkelaitokselle saapui usein työkyvyttömyyseläkeanomuksia, jotka muutaman vuoden vakuutusmaksujen laiminlyönnin takia olisivat tulleet kokonaan hylätyiksi, kääntyi kansaneläkelaitos huoltolautakunnan puoleen ilmoittaen, että asianomaiset voisivat saada työkyvyttömyyseläkkeen ja lisäeläkkeen, jos maksamatta olevat vakuutusmaksut ennen lopullisen päätöksen tekoa suoritettaisiin. Kansaneläkelaitos tiedusteli samalla, voisiko huoltolautakunta tällaisten vakuutettujen puolesta suorittaa kyseiset vakuutusmaksut ottamalla huomioon, että sanotut henkilöt eläkeanomuksen hylkäämisen vuoksi saattaisivat joutua köyhäinhoidon varaan.

Köyhäinhoito-osasto käsitteli ³⁾ asian ja ottaen huomioon ne taloudelliset edut, jotka olivat kunnalle voitettavissa, jos kyseisissä tapauksissa maksettaisiin suorittamattomat vakuutusmaksut köyhäinhoitolain 1 §:n 2 mom:n mukaisena ehkäisevänä köyhäinhoitona, päätti periaatteellisenä kantanaan ilmoittaa ohjeeksi köyhäinhoitojaostoille, että

¹⁾ Huoltolk. 2 p. syysk. 36 §. — ²⁾ Hallinto-os. 4 p. maalisk. 105 §. — ³⁾ Köyhäinhoito-os. 15 p. huhtik. 4 §.

jaostot voivat ehkäisevänä köyhäinhoitona myöntää varoja maksamatta olevien kansaneläkevakuutusmaksujen suorittamiseksi siinä tapauksessa

a) että henkilö pelkästään hänestä itsestään riippumattomista syistä aikanaan suorittamatta jääneiden vakuutusmaksujen vuoksi voisi kansaneläkelaitoksen ilmoituksen mukaan menettää mahdollisuutensa työkyvyttömyyden vuoksi anomaansa eläkkeeseen, mikä hänelle tultaisiin myöntämään siinä tapauksessa, että tarpeellinen määrä maksuja tulee suoritetuksi;

b) että henkilö eläkehakemuksen hylkäämisen vuoksi voisi joutua köyhäinhoidon tarpeeseen; sekä

c) ehdoin, että henkilö antaa huoltolautakunnalle valtuutuksen täten maksettujen vakuutusmaksujen takaisin perimiseen hänelle myönnettävästä eläkkeestä joko yhdessä tai useammassa erässä.

Avustusnormit. Kertomusvuoden kuluessa on niitä köyhäinhoidollisia ravintoavustuksia varten vahvistettuja perusnormeja, joista tarkemmin on tehty selkoa v:n 1945 vuosikertomuksessa, ravintoindeksin jatkuvan kohoamisen vuoksi kahdesti korotettu, niin että ne lokakuun 1 p:stä alkaen olivat seuraavat:

Ikäraja, vuotta	Kuukausi- avustus, mk	Ikäraja, vuotta	Kuukausi- avustus, mk
0—3	410	11—14	765
4—6	480	15—	860
7—10	575	Ulkona aterioivat	940

Joulukuun aikana sovellettiin ¹⁾ kuitenkin väliaikaisesti perusnormeja, jotka kaikissa ikäryhmissä olivat 225 mk yllä olevia suuremmat.

Korvausten periminen yksityisiltä. Yhdenmukaisen menettelyn aikaansaamiseksi köyhäinhoitojaostojen ja viranhaltijain toimintaan niiden tehdessä velkomispäätöksiä ja harjoittaessa perimistoimintaa köyhäinhoitolain edellyttämiin yksityisiin korvausvelvollisiin nähden käsittelivät sekä huoltolautakunta että köyhäinhoito-osasto tätä kysymystä.

Huoltolautakunta päätti ²⁾ sotapalveluksessa olleiden korvausvelvollisten köyhäinhoitovelkojen perimistoimintaa varten antaa seuraavat ohjeet:

Kaikki sellaiset yksityisiin korvausvelvollisiin kohdistuvat köyhäinhoitoa koskevat velkomistapaukset, joissa korvausvelvollinen on ollut sotapalvelusta suorittamassa sodan aikana, on esitettävä velan poistamistarkoituksessa asianomaisille köyhäinhoitojaostoille seuraavissa tapauksissa:

1) jos köyhäinhoitovelka on syntynyt sotapalveluksen aikana;

2) jos korvausvelvollinen on kaatunut sodassa tai kuollut sotapalveluksessa ollessaan;

3) jos korvausvelvollinen on sodassa tullut invaliidiksi ja sen vuoksi nauttii sotataturmalain edellyttämää korvausta;

4) jos sotapalveluksessa ollut korvausvelvollinen on sodan aikana tai sen jälkeen solminut avioliiton ja nyt huoltaa perhettä, joka käsittää, paitsi korvausvelvollista, vaimon ja ainakin yhden alaikäisen lapsen.

Kaikki muut sotapalveluksessa olleiden korvausvelvollisten ennen sotapalveluksen alkua syntyneet köyhäinhoidon velkomistapaukset jäävät edelleen voimaan, mutta niille myönnetään edelleen maksulykkäystä ilman eri päätöstä kuluvan vuoden loppuun saakka. Näiden velkomistapausten johdosta ei siihen mennessä ryhdytä mihinkään toimenpiteisiin, lukuunottamatta niitä toimenpiteitä, jotka suoritetaan vanhentumisen estämiseksi.

Samassa yhteydessä suoritettussa periaatekeskustelussa huoltolautakunta oli yksimielinen siitä, että yksityisiin korvausvelvollisiin kohdistuvassa perimistoiminnassa on pyrittävä mahdollisimman suureen humanisuuteen ja sosiaaliseen tarkoituksenmukaisuuteen, ja yleiseksi periaatteeksi hyväksyttiin se, että korvausta ei olisi vaadittava henkilöltä, joka kohtuudella katsoen tekee taikka on tehnyt parhaansa elatusvelvollisuutensa täyttämiseksi.

¹⁾ Köyhäinhoito-os. 27 p. marrask. 11 §. — ²⁾ Huoltolk. 28 p. maalisk. 24 §.

Perimistoinnassa noudatettavia yksityiskohtia käsitteli ¹⁾ köyhäinhoito-osasto huhtikuun 4 p:nä. Lähtien siitä lain säännöksestä, että keneltäkään korvausvelvolliselta ei olisi vaadittava korvausta köyhäinhoidosta siinä tapauksessa, että hän korvausta suorittamalla voisi menettää mahdollisuutensa itsensä ja omaistensa elättämiseen, osasto katsoi tarpeelliseksi ensin määritellä ne tulot, jotka henkilön katsottiin tarvitsevan itsensä ja omaistensa elättämiseen. Vasta nämä tuloajat ylittävistä tulojen osasta katsottiin korvauksen perimisen yleensä voivan tulla kysymykseen. Asiassa noudatettaviksi yleisohjeiksi osasto hyväksyi ¹⁾ seuraavan normeeraavan taulukon sitä täydentävine selityksineen:

Korvausvelvollisen perhesuhteet	Raja (kuukausitulot ²⁾), johon asti jätetään velkomatta		Ylimenevältä osalta veloitetaan kuukaudessa enintään	
	Ensisij. korv. velv. ³⁾	Toissij. korv. velv. ⁴⁾	Ensisij. korv. velv. ³⁾	Toissij. korv. velv. ⁴⁾
Yksinäinen nainen	4 400	5 500	25	15
Yksinäinen mies	5 000	6 000	25	15
Yks. nainen + kotona oleva lapsi	6 000	7 500	20	10
Yks. mies + kotona oleva lapsi	6 500	8 000	20	10
Mies + vaimo, joka ei ole ansiotyössä	6 000	7 500	20	10
Mies + vaimo + 1 kotona oleva lapsi	7 000	9 000	20	10
Mies + vaimo + 2 kotona olevaa lasta	7 800	10 000	15	10
Mies + vaimo + 3 kotona olevaa lasta	8 600	11 000	15	10
Mies + vaimo + 4 kotona olevaa lasta	9 500	12 500	10	5

Tuloksi lasketaan miehen tai naisen tulot, taikka jos molemmat ovat ansiotyössä, molempien yhteenlaskettu tulo. Jos vaimo on ansiotyössä koko päivän kodin ulkopuolella, lisätään edellä mainittuihin arvoihin 1 500 mk, ja jos vain osan päivästä, niin ainoastaan osa 1 500 mk:sta. Jos prosentuaalisesti laskettu summa on alle 50 mk, korotetaan se siihen. Jos taas summa on yli täyden 50- tai 100 luvun, korotetaan se lähinnä ylempään 50- tai 100 lukuun.

Edellä esitettyä normitaulukkoa ei voida matemaattisesti käyttää kaikkiin tapauksiin.

Ankarampaa asteikkoa olisi noudatettava siinä tapauksessa, että elatusvelvollisen voidaan todeta vakavasti laiminlyöneen elatusvelvollisuutensa, joko laiskuuden, haluttomuuden tai välinpitämättömyyden vuoksi, samoin, milloin henkilö köyhäinhoitoa saadakseen tai korvausvelvollisuudesta vapautuakseen on antanut itsestään ja olosuhteistaan erehdyttäviä tietoja.

Normeja alentavina seikkoina olisi lisäksi otettava huomioon perheen tavallista alhaisempi vuokra, minkä lisäksi kaikki luontoisedut olisivat arvioitavat todelliseen arvoonsa eikä puhtaasti verotusarvoihinsa. Lisäksi olisi normeja alentavina seikkoina otettava huomioon kaikki mahdolliset sivutulot, samoin kuin lasten tulot.

Normeja korottavina tekijöinä taas olisi sairaus, osatyöttömyys, lisäelatusvelvollisuus, kuten sisarusten, kasvattilasten ym. elättäminen, tavallista suurempi vuokra, lääkärin määräämä ruokavalio, matkakulut työpaikalle, perheen asuminen useammalla paikalla kunnalla, kotiapulaisen tai lastenhoitajan palkka siinä tapauksessa, että vaimo on ansiotyössä, seikka, että useampi lapsi käy oppikoulua ym. sellaiset seikat, jotka nostavat perheen kohtuullisia elatuskustannuksia yli normaalin.

Kuntoisuuspisteiden raha-arvo työlaitoksissa. Kun työlaitoksessa hoidettaville irtolaisille laskettavan ns. kuntoisuuspisteen raha-arvo sosiaaliministeriön määräyksestä oli helmikuun 1 p:stä lukien korotettu 60 p:iin, päätti ⁵⁾ huoltolautakunta korottaa myös köyhäinhoitolain nojalla Tervalammen ja Käpylän työlaitoksiin otetuille hoidokeille laskettavan kuntoisuuspisteen raha-arvon samasta päivästä lukien entisestä 40 p:stä 60 p:iin.

Ahkeruus- ja taskurahat kunnalliskodissa. Hintatason nousun johdosta päätti ⁶⁾ hallinto-osasto, korottaa kunnalliskodin hoidokeille kuukausittain myönnettävien ahkeruusrahojen enimmäismäärän 160 mk:sta 200 mk:aan ⁶⁾ sekä hoidokkien omaan käyttöön

¹⁾ Köyhäinhoito-os. 15 p. huhtik. 3 §. — ²⁾ Kaikki tulot rahassa laskettuina. — ³⁾ Ehdottomasti korvausvelvolliset. — ⁴⁾ Ehdollisesti korvausvelvolliset. — ⁵⁾ Huoltolk. 28 p. maalisk. 14 §. — ⁶⁾ Hallinto-os. 2 p. toukok. 215 §.

heiltä talteen otetuista omista rahavaroistaan samalla kertaa taskurahoiksi jätettävän määrän 250 mk:sta 500 mk:aan ¹⁾).

Huoltolaitosten hoitopäiväkustannukset. Hallinto-osasto päätti ²⁾ kunnalliskodin johtokunnan suorittamiin laskelmiin nojautuen vahvistaa velottavaksi hoidosta kunnalliskodissa tammikuun 1 p:stä 1946 lukien valtiolta ja toisilta kunnilta korvausta haettaessa 80 mk hoitovuorokaudelta sekä yksityisiltä korvausvelvollisilta korvausta haettaessa Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaaville annetusta hoidosta 40 mk hoitovuorokaudelta.

Tervalammen työlaitoksessa v. 1946 noudatettavaksi hoitopäiväkustannukseksi hallinto-osasto vahvisti ³⁾ 87 mk.

Kunnalliskodin haaraosastot. Hallinto-osasto päätti ⁴⁾ lakkauttaa toistaiseksi Oulunkylässä ja Vartiokylässä olevat kunnalliskodin tilapäiset haaraosastot, koska ne huonokuntoisina ja puutteellisesti varustettuina olivat tarkoitukseensa vähemmän sopivia ja koska kunnalliskodin hoidokkitilannekin sen toistaiseksi salli. Täten vapautuvat huone-tilat luovutettiin kiinteistötoimiston käyttöön varattaviksi perheellisten asunnottomien tilapäisasunnoiksi.

Lautakunnan edustus huoltojärjestöissä ym. Kaupunginhallituksen oikeutettua sairaalahallituksen neuvottelemaan huoltolautakunnan edustajien kanssa kunnalliskodin sairaalaosaston mahdollisesta siirtämisestä sairaalahallituksen alaiseksi, huoltolautakunta sairaalahallituksen pyynnöstä määräsi ⁵⁾ edustajikseen neuvotteluihin huoltotoimen toimitusjohtajan A. Asteljoen ja kunnalliskodin johtajan H. Waahterlinnan. Eräisiin muihin tehtäviin valitsi hallinto-osasto huoltolautakunnan edustajiksi: niiden 14 yhdistyksen ja järjestön valvojiksi, joille kaupunginhallitus oli yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustamismäärärahasta myöntänyt avustuksia, vastaavan lukumäärän lautakunnan jäseniä ja lisäjäseniä; sekä Helsingin vapaan huollon keskukseseen vuodeksi 1947 edustajaksi toimitusjohtaja A. Asteljoen ja varaedustajaksi lautakunnan puheenjohtajan V. Porkkalan.

III. Esitykset

Kertomusvuonna teki lautakunta kaupunginhallitukselle seuraavat tärkeimmät esitykset:

esitys 8 tunnin työaikalain soveltamisesta Tervalammen työlaitoksessa maaliskuun 1 p:stä 1946 lukien ⁶⁾;

esitys komitean asettamisesta tutkimaan mahdollisuuksia pääkaupungin sosiaalishallinnon tehostamiseen huoltotoimen toimitusjohtajan laatimassa muistiossa pääkaupungin sosiaalisen huollon hallintoa koskevista kysymyksistä sekä huoltoviraston hoidettavan huoltotyön kehittämisestä ja virastoteknillisistä parannuksista esitetyllä tavalla ⁷⁾;

esitys kunnalliskodin sairaalarakennuksen korjaamiseksi valtion sotavammassairaalan käytön jäljiltä ⁸⁾;

esitys puutarha- ja keittiökasvitarhapalstojen varaamisesta ja kunnostamisesta Tervalammen työlaitoksen viranhaltijain käyttöön ⁹⁾;

esitys huoltolautakunnan alaisten virkojen palkkaluokkien tarkistuksesta ¹⁰⁾;

esitys yhden vakinaisen ja yhden varajäsenen valitsemisesta Uudenmaan työlaitosliiton liittovaltuustoon ¹¹⁾;

esitys 50 000 mk:n suuruisen määrärahan myöntämiseksi huoltoviraston viranhaltijoille järjestettäviä jatkokoulutuskursseja varten ¹²⁾;

ehdotus huoltolautakunnan alaisten viranhaltijoiden palkkauksessa ilmenneiden epäkohtien poistamiseksi ¹³⁾;

esitys kunnalliskodin yhteydessä olevan työlaitoksen sekä työtupien miesosastojen lukuunottamatta suutarinverstasta, lakkauttamisesta toistaiseksi ¹⁴⁾; sekä

esitys, että työtupien työttömiä naisia varten tarkoitettulle C-osastolle saataisiin osaston työtehon lisäämiseksi ottaa vapailta työmarkkinoilta 10 ammattitaitoista ja täysin

¹⁾ Hallinto-os. 4 p. maalisk. 76 §. — ²⁾ S:n 4 p. maalisk. 104 §. — ³⁾ S:n 1 p. huhtik. 150 §. — ⁴⁾ S:n 9 p. syysk. 360 §. — ⁵⁾ Huoltolk. 5 p. elok. 311 §. — ⁶⁾ S:n 20 p. helmik. 6 §. — ⁷⁾ S:n 20 p. helmik. 7 §. — ⁸⁾ Hallinto-os. 4 p. maalisk. 81 §. — ⁹⁾ S:n 1 p. huhtik. 128 §. — ¹⁰⁾ Huoltolk. 7 p. kesäk. 30 §. — ¹¹⁾ Hallinto-os. 5 p. elok. 321 §. — ¹²⁾ Huoltolk. 2 p. syysk. 37 §. — ¹³⁾ Hallinto-os. 28 p. lokak. 396 §. — ¹⁴⁾ Huoltolk. 4 p. marrask. 47 §.

työkykyistä työntekijää työpalkkasäännöstelyn edellyttämin palkoin ja kaupungin vakinaisille työntekijöille määrätyn ehdoin ja eduin ¹⁾.

Näiden lisäksi on kaupunginhallitukselle tehty määrärahoja ym. tavanomaisia juoksevia asioita koskevia esityksiä.

Helsingin poliisilaitoksen huolto-osastolle teki ²⁾ lautakunta esityksen, että huolto-osasto ryhtyisi tarpeellisiin toimenpiteisiin sen johdosta, että nuorten naistenkilöiden oli havaittu varsin huolestuttavassa määrässä oleskelevan öiseen aikaan niissä laivoissa, jotka purkausta tai lastausta varten olivat saapuneet Helsingin satamiin.

IV. Lausunnot

Vuoden kuluessa antoi lautakunta eri viranomaisille lukuisia siltä pyydettyjä lausuntoja. Osan lausuntopyyntöistä käsitteli huoltolautakunta, osan lautakunnan hallinto-osasto, minkä lisäksi useihin annettuihin lausuntoihin liittyi huoltolautakunnan alaisten laitosten johtokunnilta vaaditut lausunnot. Tärkeimmistä lausunnoista mainittakoon seuraavat, ryhmiteltyinä siten, että ensiksi esitetään sosiaaliministeriölle ja sen jälkeen kaupunginhallitukselle ja muille kaupungin viranomaisille annetut.

Tervalammen työlaitosta koskeva sanomalehtikirjoitus. Maaliskuun 5 p:lle päivätyllä kirjelmällään n:o 850 sosiaaliministeriö oli kehoittanut huoltolautakuntaa hankkimaan Tervalammen työlaitoksen johtajan ja johtokunnan lausunnot sekä antamaan oman lausuntonsa Vapaa Sana nimisessä sanomalehdessä olleen kirjoituksen »Valitukset eivät lakkaa Tervalammen työlaitokselta» johdosta. Hankittuaan vaaditut lausunnot hallinto-osasto omassa loppulausunnossaan esitti ³⁾ sosiaaliministeriölle, ettei asia antaisi aihetta enempään toimenpiteisiin.

Kunnalliset kodinhoitajattaret. Kaupunginhallitus pyysi ⁴⁾ toukokuun 11 p:lle päivätyllä läheteellään n:o 2/895 lausuntoa Vallilan sosialidemokraattisen naisyhdistyksen aloitteesta, jossa ehdotettiin ryhdyttäväksi pikaisiin toimenpiteisiin kunnallisten kodinhoitajattarien palkkaamiseksi ja heidän toimintansa järjestämiseksi siten, että varattomat perheet saisivat tarvitsemansa avun korvauksetta. Antamassaan laajahkossa lausunnossa huoltolautakunta asettui kannattamaan aloitetta todeten ehdotetun kaltaisen sosiaalisen toiminnan tarvetta huomattavassa määrässä esiintyneen mm. huoltolautakunnan avustusta nauttivien kuntalaisten keskuudessa.

Väestönsuojissa olevien yömajojen epäkohdat. Kun eräät kaupunginvaltuutetut olivat valtuustoaloitteessaan kiinnittäneet huomiota kaupungin omistamissa, yömajakäyttöön luovutetuissa väestönsuojissa todettuihin epäkohtiin ja niissä majoilevan asosiaalisen väestöaineksen keskuudessa vallitseviin olosuhteisiin sekä esittäneet, että kaupunginvaltuusto ryhtyisi toimenpiteisiin havaittujen puutteiden ja epäkohtien poistamiseksi mm. antamalla huoltolautakunnan tehtäväksi soveltaa irtolaislakia yömajojen asukkaisiin, pyysi kaupunginkanslia helmikuun 8 p:lle päivätyllä läheteellään n:o 1/1012—46 huoltolautakunnalta lausuntoa asiassa. Lausunnossaan huoltolautakunnan hallinto-osasto, huomauttaen huoltoviraston toimesta jo aikaisemmin kiinnitetyn asiaan huomiota ja ryhdytyn kaikkiin käytettävissä oleviin toimenpiteisiin alkoholisti- ja irtolaislakien soveltamiseksi kyseisiin tapauksiin, viimeksi mainittujen osalta kuitenkin poliisiviranomaisten ensin todettua asianomaiset irtolaisiksi, esitti ⁵⁾ keinoina parannusten aikaansaamiseksi yhden väestönsuojan varaamisen yksinomaan asosiaalista ainesta varten ja yhden pelkästään perheellisiä ja asunonsaantia odottavia varten, kurin ja järjestyksen tiukentamisen suojissa, niiden terveydellisten olosuhteiden parantamisen ym.

Päivystyskysymys. Kaupunginhallituksen pyydettyä lokakuun 28 p:lle päivätyllä läheteellään n:o 106/207—46 lausuntoa ns. päivystyskomitean mietinnöstä huoltolautakunnan hallinto-osasto antamassaan lausunnossa ilmoitti ⁶⁾, että ns. varallaolo huoltolautakunnan alaisista laitoksista tulee kysymykseen ainoastaan kunnalliskodissa.

Kroonillisten sairaitten hoitopaikkakysymys. Kun sairaalahallitus oli kaupunginhallitukselle esittänyt, että kaupungissa vallitsevan ankaran sairaspaiikkojen puutteen johdosta kunnalliskotiin järjestettäisiin tilapäisesti sairausosasto sellaisia kroonillisia potilaita varten, jotka eivät enää tarvitse varsinaista sairaalahoittoa, pyysi kaupunginhalli-

¹⁾ Hallinto-os. 4 p. marrask. 418 §. — ²⁾ Huoltolk. 4 p. marrask. 50 §. — ³⁾ Hallinto-os. 1 p. huhtik. 151 §. — ⁴⁾ Huoltolk. 7 p. kesäk. 32 §. — ⁵⁾ Hallinto-os. 4 p. maalisk. 75 §. — ⁶⁾ S:n 4 p. marrask. 426 §.

tus lokakuun 5 p:lle päivätyllä läheteellään n:o 300/222—46 asiasta huoltolautakunnan lausuntoa. Antamassaan lausunnossa huoltolautakunta asettui ¹⁾ aloitteeseen nähden kielteiselle kannalle, koska tilanahtaus ja siitä johtuvat epäkohdat kunnalliskodissa muutenkin olivat varsin tuntuvat.

Kunnalliskodin sikalakysymys. Kaupunginkanslian marraskuun 15 p:lle päivätyllä läheteellä n:o 5—6/771—46 pyydettiin huoltolautakunnalta lausuntoa kiinteistötoimiston kaupunginhallitukselle tekemästä aloitteesta, joka koski lastentarhatalon rakentamista Koskelan puistokylän alueelle, minkä suunnitelman toteuttamisen yhteydessä lähellä olevaa kunnalliskodin sikalarakennusta olisi lakattava käyttämästä sikalana. Lausunnossaan hallinto-osasto asettui ²⁾ ehdotuksessa esitettyyn sikalan lakkauttamiseen nähden kielteiselle kannalle, koska sikalan merkitys kunnalliskodin hoidokkien ruokataloudelle oli sangen tärkeä, ja ehdotti sopivamman paikan tutkimista lastentarhatalolle samalta alueelta.

Vapaitten huoltojärjestöjen avustusanomukset. Eri järjestöjen avustusanomuksista antoi huoltolautakunta tai sen hallinto-osasto kaupunginhallitukselle seuraavat lausunnot:

Kolmentoista eri järjestön ja yhdistyksen anomuksesta, että niille yleishyödyllisiin tarkoituksiin varatusta määrärahasta myönnettäisiin apurahoja niiden toiminnan tukemiseksi ³⁾;

Suomen huoltotyöntekijäin liiton anomuksesta, että sille myönnettäisiin 100 000 mk:n avustus liiton Helsingissä pidettävien 30-vuotisjuhlien järjestämistä varten ⁴⁾;

Pelastusarmeijan anomuksista, jotka koskivat 40 000 mk:n ja 50 000 mk:n suuruisen avustusten saamista lämmittelytuvan ylläpitämistä varten kodittomille miehille sekä aterioiden jakamiseksi sen yhteydessä ⁵⁾;

Helsingin vapaan huollon keskuksen anomuksesta saada avustusta yhteensä 2 327 000 mk sanotun keskuksen ja Kansanavun Helsingin paikallistoimiston hallinto- ja toimistomenoihin ⁶⁾; sekä

Kaatuneitten vanhemmat nimisen yhdistyksen anomuksesta, joka koski 200 000 mk:n avustuksen saamista yhdistyksen toiminnan tukemiseksi ⁷⁾.

Muut lausunnot. Erikseen on lisättävä, että huoltolautakunta on eri osastojensa ja jaostojensa toimesta antanut viranomaisille ja huoltojärjestöille tuhatmäärin yksityisiä huollonsaajia koskevia lausuntoja. Eniten tällaista lausuntoja ovat pyytäneet kansaneläkelaitos ja valtion tapaturmatoimisto.

B. Huoltoviraston ja huoltolaitosten toiminta

I. Henkilökunta, huoneistot, kansliatyö

Henkilökunta. Huomattavin muutos viranhaltijakunnan keskuudessa oli ensimmäisen apulaisjohtajan J. Jacobssonin siirtyminen eläkkeelle elokuun 1 p:stä lukien ja kolmannen apulaisjohtajan O. Toivolan määrääminen hoitamaan ensimmäisen apulaisjohtajan tehtäviä sekä samassa yhteydessä, lautakunnan päätöksissä selostetulla tavalla, tapahtunut apulaisjohtajien virkatehtävien väliaikainen uudelleen järjestely. Apulaisasiamiehen avoinna olleeseen virkaan valitsi ⁸⁾ kaupunginhallitus varatuomari A. Heinosen. Lisäksi mainittakoon, että kanslianesimies H. Walli hoiti toisen apulaisjohtajan virkaa tammikuun 1 p:n ja toukokuun 31 p:n välisen ajan vakinaisen viranhaltijan ollessa sairauslomalla sekä että kanslianesimies L. Koivisto siirtyi eläkkeelle heinäkuun 25 p:stä lukien ja kanslianesimiehet P. Roine ja H. Koljonen erosivat lokakuun 1 p:stä lukien.

Tässä yhteydessä on syytä myös mainita, että huoltotoimen toimitusjohtaja A. Asteljoki ja v.t. toinen apulaisjohtaja H. Walli tekivät touko—kesäkuussa 4 viikkoa kestäneen opinto- ja tutkimusmatkan Tukholmaan ja eräisiin muihin Ruotsin kaupunkeihin.

Huoneistot ym. Viraston keskuskanslia, rekisterikanslia, kodinperustamislainakanslia, irtolais- ja alkoholistihuoltokanslia, asiamiestoimisto sekä kassa- ja tilitoimisto muutettiin helmi—maaliskuun aikana Siltasaarenkadun talosta n:o 3—5 Helsinginkadun talossa n:o 24 sijaitseviin työtupien käytöstä vapautettuihin huoneistoihin.

¹⁾ Huoltolk. 14 p. lokak. 43 §. — ²⁾ Hallinto-os. 2 p. jouluk. 441 §. — ³⁾ Huoltolk. 28 p. maalisk. 13 §. — ⁴⁾ S:n 4 p. marrask. 45 §. — ⁵⁾ Hallinto-os. 4 p. helmik. 20 § ja 9 p. syysk. 351 § — ⁶⁾ S:n 2 p. toukok. 208 §. — ⁷⁾ S:n 7 p. lokak. 393 §. — ⁸⁾ Khs 7 p. maalisk. 797 §.

Alueliitoksen johdosta perustettiin uusi huoltokanslia Malmille, aluksi Helsingin maalaiskunnan huoltotoimiston entiseen huoneistoon, mistä se myöhemmin muutettiin Hämeentien taloon n:o 25, sekä saman kanslian vastaanottopaikka Oulunkylään, aluksi Juhannusmäen taloon n:o 11, josta se sittemmin muutettiin Sarkapellon taloon n:o 1. Näiden lisäksi oli vuoden alkupuolella järjestetty liitosalueella asuvia avunsaajia varten iltavastaanotot Herttoniemen ja Lauttasaaren kansakoulutaloihin sekä Haagan kansanhuoltotoimiston huoneistoon.

Samanaikaisesti lakkautettiin Katajanokalla sijainnut huoltokanslia, joten huoltokanslioiden kokonaislukumäärä pysyi ennallaan.

Vuoden alusta lukien on keskusviraston yhteyteen avattu erillinen pieni kanslia kodinperustamislainasioiden hoitoa varten.

Köyhäinhoitoa varten asetetut huoltokansliat pidettiin yleisöä varten avoinna entiseen tapaan arkipäivisin klo 9—14 paitsi lauantaisin ja juhla-aattoina klo 9—13.

Kansliatyö. Köyhäinhoidon saamista koskevia anomuksia tehtiin köyhäinhoitoa varten asetettuihin huoltokanslioihin yhteensä 18 917, joiden jakautuminen ja käsittely eri kanslioiden osalta selviää taulukkoliitteestä 11. Lisäksi vastaanotettiin rekisterikansliaan sairaaloiden maksusitoumusanomuksia 3 715, joista rekisterikanslia käsitteli 2 833 ja loput valmisteltiin eri huoltokanslioissa.

Köyhäinhoitoa varten asetetuissa huoltokanslioissa vuoden kuluessa käsiteltyjen asioiden kokonaislukumäärä oli 93 874, jotka jakautuivat eri kanslioiden osalle taulukkoliitteen 11 osoittamalla tavalla. Näiden kanslioiden kodissakävijät suorittivat yhteensä 25 134 kotikäyntiä tapausten tutkimiseksi ja jakautuivat ne eri kanslioihin kuuluvien valvontapiirien kesken siten, että I kanslian osalle tuli 4 335, II 5 105, III 3 361, IV 4 522, V 2 110 ja VI (laitoskanslian) 5 701. Kanslianesimiehet toimittivat edellisten lisäksi yhteensä 620 tarkistuskäyntiä avustuksensaajien luona. Kanslioiden diakonissat suorittivat erityisissä tapauksissa avustusten jaon ja antoivat huoltoä perheissä, joissa oli alaikäisiä lapsia, sairaita tai muita sellaisia henkilöitä, jotka tarvitsivat erikoishuoltoa. Diakonissojen täten tekemiä kotikäyntejä oli yhteensä 15 623.

Rekisterikansliassa pidetyn avunsaajain keskusrekisterin henkilökorttien lukumäärä lisääntyi kertomusvuonna 6 030 uudella kortilla, joten rekisteri vuoden päättyessä sisälsi kaikkiaan 145 851 korttia. Henkilöasiakirjavihkojen eli ns. aktien luku kasvoi 5 269 ja oli niiden kokonaismäärä vuoden lopussa 144 067. Kansliassa aikaisemmin pidetty erillinen sairaala- ja lääkehoitokortisto yhdistettiin kertomusvuonna huoltokanslioiden huoltokortistoihin. Kansliassa käsiteltiin vuoden aikana 2 833 sairaalahoitoa koskevaa anomusta, joiden johdosta annettiin maksusitoumus sairaaloihin 1 251 tapauksessa, 503 tapauksessa varattomuustodistus, loppuosan anomuksista rautesta tai tullessa hylätyiksi. Rekisterikanslian kodissakävijät suorittivat yhteensä 3 027 tutkimuskäyntiä. Rekisterikanslian tehtäviin on lopuksi kuulunut huoltotoimintaa valaisevien tilastollisten katsausten ja tutkimusten laatiminen ja suorittaminen sekä niitä varten tarvittavan aineiston kokoaminen ja myös kaupungin ja valtion julkaisemia tilastokatsauksia varten tarpeellisten ensitietojen kerääminen ja asianomaisille viranomaisille toimittaminen.

Kodinperustamislainakansliassa otettiin vastaan 1 954 laina-anomusta. Asiakkaiden käyntejä oli kansliassa 7 615.

Irtolais- ja alkoholistihuoltokansliaan ilmoitettiin tai muuten tuli sen tietoon kertomusvuoden aikana kaikkiaan 316 uutta irtolaistapausta ja 1 230 uutta alkoholistitapausta. Kanslian kodissakävijät saivat tutkittavakseen kaikkiaan 5 687 tapausta, joista uusintakäsittelyyn joutui 4 141 edellisinä vuosina rekisteröityä irtolais- ja alkoholistitapausta. Tutkimuksia ja kuulusteluja suorittivat kodissakävijät näissä tapauksissa yhteensä 13 795 ja valvontakäyntejä 2 178. Irtolaisiin kohdistuvia varoituspäätöksiä tehtiin 267, valvonta- ja jatkovalvontapäätöksiä 144, jälkivalvontapäätöksiä 204, työlaitokseen lähettämispäätöksiä 166 ja pakkotyöhön lähettämispäätöksiä 11; kotikuntaan lähetettiin 39 irtolaista. Alkoholisteihin kohdistuvia varoituspäätöksiä tehtiin 1 167, valvonta- ja jatkovalvontapäätöksiä 586, jälkivalvontapäätöksiä 194 ja huoltolaan lähettämisesityksiä 212. Yksityiskohtainen selvitys vuoden aikana irtolaishuollossa olleista henkilöistä, luvultaan 752, ja alkoholistihuollossa olleista, luvultaan 1 991, on edempänä luvuissa Irtolaislakiin perustuva huolto ja Alkoholistihuoltolakiin perustuva huolto. Lisäksi annettiin kansliasta työvoimaviranomaisille lausuntoja 1 400 ns. pinnariksi epäillystä henkilöstä.

Asiamiestoimiston viiden eri kanslian tehtävät on v:n 1938 kertomuksessa tarkemmin

selostettu, joten tässä esitetään vain kertomusvuoteen kohdistuvia numerotietoja niiden kansliatoiminnasta. Asiamiestoimiston yleiskanslian monihaaraaisista yleisluontoisista tehtävistä ei kuitenkaan asian laatuun katsoen ole esitettävissä tilastonumeroita.

Ulkokuntalaisia koskevien asiain eli A-kanslia esitti toisiin kuntiin kohdistuvia korvausvaatimuksia kaikkiaan 1 928 avunsaajapäähenkilöä koskevassa tapauksessa, joista 1 430 huoltolautakunnan ja loput lastensuojelulautakunnan antamasta huollosta. Kokonaismäärästä oli kertomusvuonna vireillepantuja uusia tapauksia 927, joista 686 koski huoltolautakunnan antamaa huoltoa. Kaikista vireillä olevista tapauksista saatiin kertomusvuonna lopullisesti selvitettyiksi 915, joista 711 huoltolautakunnan, loput lastensuojelulautakunnan.

Ulkokunnissa huollettuja helsinkiläisiä koskevien asiain eli B-kansliaan saapui vuoden varrella toisilta kunnilta korvausvaatimuksia, jotka koskivat 855 eri päähenkilöä, mutta nousi laskutustapausten määrä heidän kohdaltaan 1 395:een.

Valtiontapausten eli D-kanslia haki korvauksia valtiolta huoltolakien nojalla annettua huollosta, jonka valtio lain mukaan on velvollinen korvaamaan, kaikkiaan 931 eri henkilöä koskevassa tapauksessa, ja koski niistä 807 huoltolautakunnan, 105 lastensuojelulautakunnan ja 19 molempien antamaa huoltoa. Näiden lisäksi kanslia haki valtiolta korvausta 183 sotasiirtolaisen saamasta huollosta ja 37 raajarikolle lautakunnan toimesta hankitusta proteesista tai muusta heidän liikuntakykyään ja toimeentulomahdollisuuttaan edistävistä apuneuvosta. Näistä hylättiin yksi proteesihakemus. Näiden tehtävien lisäksi kanslia hoiti asiat, jotka koskivat köyhäinhoidon korvauksen perimistä ja korvaussummien toimittamista valtiolle tapauksissa, joissa ulkomailla köyhäinhoitoa saaneilla olit äällä omaisuutta tai korvauskykyisiä korvausvelvollisia, ja oli täten hoidettuja tapauksia 58.

Yksityisiin elatusvelvollisiin kohdistuvien korvausasiain eli L-kanslia velkoi yksityisiltä elatusvelvollisilta korvausta 14 338 avunsaajapäähenkilölle annettua avustuksesta, joista 11 592 koski huoltolautakunnan antamaa huoltoa sekä loput, 2 746 tapausta, lastensuojelulautakunnan antamaa huoltoa. Uusia tapauksia oli kokonaismäärästä 2 181, joista 1 941 huoltolautakunnan ja loput lastensuojelulautakunnan. Kertomusvuonna selvitettiin lopullisesti kaikkiaan 3 851 tapausta, niistä huoltolautakunnan 3 761 ja lastensuojelulautakunnan 90. Työlaitokseen kanslia lähetti työllään annettua köyhäinhoitoa korvaamaan 37 miestä ja 2 naista.

II. Huoltotoimenpiteet ja huoltoa saaneet

a. Köyhäinhuoltolakiin perustuva huolto

Avunsaajat

Avunsaajien lukumäärä. Varsinaisia avustuksensaajia oli yhteensä 7 698 henkilöä eli 2.1 % kaupungin kirkonkirjoihin ja siviilirekisteriin merkitystä asukasluvusta vuoden lopussa. Miehiä oli tästä luvusta 2 736, naisia 4 810 ja alle 16-vuotiaita lapsia 152. Edelliseen vuoteen verrattuna oli kokonaislukumäärässä lisäystä 1 111 henkilöä eli 16.9 %. Miesten kohdalla lisäys oli 16.9 %, naisten kohdalla 16.1 % ja lasten 49.0 %. Huolimatta lisäyksestä on varsinaisten avustettujen luku, vuosia 1943—45 lukuunottamatta, pienempi kuin minään vuonna v:n 1928 jälkeen.

Tilapäistä avustusta eli yksinomaan kotiavustusta vuoden aikana alle 500 mk saaneita oli 408 henkilöä, mikä edelliseen vuoteen verraten merkitsi 54 henkilön eli 11.7 %:n vähennystä. Samalla kun turvautuminen köyhäinhoidon avustukseen oli varsinaisten avustuksen saajain kohdalla lisääntynyt, oli tilapäisten avunsaajain määrä edelleen alenut, mikä aleneva suunta oli jatkunut jo v:sta 1939 alkaen. Laskemalla molemmat edellä olevat avustuksensaajain ryhmät yhteen, saadaan välittömästi avustettujen luvuksi 8 106 henkilöä.

Näiden lisäksi on kotiin annetuista varsinaisista kotiavustuksista välillisesti tullut osalliseksi 2 086 henkilöä, joista avunsaajain aviopuolisoita 451 ja lapsia 1 635. Laskemalla yhteen varsinaiset sekä tilapäiset ja välillisesti avustetut, saadaan yhteissum-

maksi 10 192, joka henkilöluku osoittaa Helsingin kaupungin köyhäinhoidosta välittömästi tai välillisesti osalliseksi tulleiden koko määrän.

Yllä esitettyihin lukuihin sisältyvät myös ja niistä erillään pidettävänä ryhminä on vielä mainittava muissa kunnissa avustetut, mutta Helsingissä kotipaikkaoikeutta nauttivat henkilöt, yhteensä 855, sekä huoltotoimen varsinaisiin määrärahoihin kuulumattomilla lahjoitusvaroilla avustetut 132 henkilöä.

Köyhäinhoitoavustusta nauttineiden henkilöiden lukumäärän kehitystä v. 1937—46 absoluuttisesti sekä suhteessa kirkonkirjoihin ja siviilirekisteriin merkittyyn kaupungin väestöön kunkin vuoden lopussa osoittaa seuraava vertailu:

	1937	1938	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946
Absoluuttiset luvut										
Varsinaiset avunsaajat	14 994	12 853	12 249	13 021	11 942	8 388	6 972	6 259	6 587	7 698
Varsinaiset + tilapäiset avunsaajat	18 872	16 141	16 053	16 657	14 424	9 554	7 672	6 768	7 049	8 106
Varsinaiset + tilapäiset + välillisesti avustetut	25 420	21 019	20 425	21 527	19 236	11 740	8 939	7 677	8 130	10 192
%:na väkiluvusta										
Varsinaiset avunsaajat	5.1	4.2	3.9	4.1	3.7	2.6	2.1	1.9	1.9	2.1
Varsinaiset + tilapäiset avunsaajat	6.4	5.3	5.1	5.2	4.6	2.9	2.3	2.0	2.1	2.2
Varsinaiset + tilapäiset + välillisesti avustetut	8.7	6.9	6.6	6.7	6.0	3.6	2.7	2.3	2.4	2.7

Seuraavassa esitetään yksityiskohtaisempia selvityksiä tärkeimmästä avunsaajien ryhmästä, varsinaisista avunsaajista. Siten oli syntymäpaikkaa koskevan selvityksen perusteella kaikista varsinaisista avunsaajista 81.3 % syntynyt muulla paikkakunnalla ¹⁾ kuin Helsingin kaupungissa. Maalaiskunnissa oli syntynyt 60.6 %, maamme kaupungeissa 34.4 %, ulkomailla 4.8 % ja 0.2 %:n syntymäpaikka oli tuntematon. Erikseen miehistä, naisista ja alle 16-vuotiaista lapsista oli muualla kuin Helsingissä syntyneitä seuraavasti:

	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
Muualla ¹⁾ kuin Helsingissä syntyneitä	2 107	4 125	27	6 259
%:na varsinaisista avunsaajista	77.0	85.8	17.8	81.3

Siten siis yli $\frac{3}{4}$ miehistä ja runsaasti $\frac{4}{5}$ naisista ei kuulunut kaupungin syntyperäiseen väestöön, kun sen sijaan lapset, vähäisiä poikkeuksia lukuunottamatta, olivat helsinkiläissyntyisiä. Kertomusvuonna tässä suhteessa ilmenevä tilanne ei sanottavasti poikennut edellisistä vuosista.

Avunsaajien kotipaikkaoikeus. Köyhäinhoidollinen kotipaikkaoikeus muualla kuin Helsingin kaupungissa oli 1 834 henkilöllä eli 23.8 %:lla varsinaisista avunsaajista, ja on tähän luettu myös ne henkilöt, joiden kotipaikkaoikeus oli selvittämättä tai riidanalainen. Erikseen miehiin, naisiin ja alle 16-vuotiaisiin lapsiin nähden oli vastaava luku seuraava:

	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
Muualla kuin Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaavia	644	1 137	53	1 834
%:na varsinaisista avunsaajista	23.8	23.6	34.0	23.8

¹⁾ Tuntematon syntymäpaikka siihen luettuna.

Tämän avustettavien ryhmän suuruus ja prosenteissa laskettu osuus kaikista varsinaisista avustetuista on v. 1937—46 kehittynyt seuraavasti:

	1937	1938	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946
Muulla kuin Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaavien luku ..	2 795	2 597	2 715	2 921	2 668	1 767	1 434	1 314	1 590	1 834
%:na varsinaisista avunsaajista ..	18.6	20.2	22.2	22.4	22.3	21.1	20.6	21.0	24.1	23.8

Helsingin kaupungissa avustettujen ns. ulkokuntalaisten ja valtion tapausten osuus lähenteli siis neljättä osaa kaikista varsinaisista köyhäinhoidon avunsaajista.

Avuntarpeen syy. Avuntarpeen syynä 16 vuotta täyttäneillä avunsaajilla oli hallitsevassa asemassa sairaus, kivullosuus ja muu työkyvyttömyys, joiden osuus oli 62.3 %, josta mielisairaus 19.7 %, tuberkuloosi 6.7 %, vajaamielisyys 2.1 %, raajarikkoisuus 1.2 %, nivelreumatismi 1.0 %, sokeus ja kuurous 0.5 % sekä muut sairaudet 31.1 %. Suuruusjärjestyksessä toisella sijalla esiintyi syynä vanhuudenheikkous 25.4 %:lla ja seuraavina riittämätön ansio 1.8 %:lla, aviopuolison perheensä jättäminen 1.7 %:lla, huolehtiminen avioliiton ulkopuolella syntyneestä lapsesta 1.4 %:lla, työttömyys 1.2 %:lla, synnytys 0.7 %:lla, perheen suurilukuisuus 0.6 %:lla, aviopuolison kuolema 0.2 %:lla sekä tässä mainitsemattomat muut syyt 4.7 %:lla. Eri syyryhmät ovat edelliseen vuoteen verraten muuttuneet vain aivan vähäisessä määrässä. Eri sukupuolien osalta eroa useimpien syyryhmien suhteellinen osuus toisaalta miesten ja toisaalta naisten kohdalla suhteellisen vähän. Kuitenkin on toisaalta merkittävää, että muutamissa syyryhmissä sukupuolien välinen ero oli varsin tuntuva: vanhuudenheikkous esiintyi syynä naisilla 33.4 %:lla, mutta miehillä vain 11.3 %:lla, kun taas tuberkuloosi oli syynä miehistä 13.6 %:lla ja naisista vain 2.8 %:lla sekä muu sairaus miehillä 38.4 %:lla ja naisilla 26.9 %:lla. Aviopuolison kuolema, aviopuolison perheensä jättäminen, huolehtiminen aviottomista lapsista ja synnytys esiintyi syynä yksinomaan naisten kohdalla.

Ryhmittämällä eri syyryhmät muutamiksi suuremmiksi ryhmiksi havaitaan, että eri syyryhmien suhteellinen osuus prosenteissa laskettuna on kymmenvuotiskautena 1937—46 kehittynyt seuraavasti:

Avuntarpeen syy	1937	1938	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946
Vanhuudenheikkous	13.7	17.4	18.7	18.5	19.6	26.2	28.6	30.8	27.4	25.4
Mielisairaus ja vajaamielisyys ...	13.5	15.9	16.8	15.2	16.9	21.3	23.0	24.3	23.4	21.8
Muut sairaudet ¹⁾	41.7	40.8	38.7	34.7	34.3	37.3	37.4	34.9	39.0	40.5
Aviopuolison kuolema	0.1	0.4	0.1	0.1	0.0	0.2	0.1	0.2	0.1	0.2
Perheen suurilukuisuus	1.1	1.1	0.8	0.7	0.7	0.8	0.6	0.4	0.4	0.6
Epäsosiaalinen elämäntapa ²⁾ ...	5.4	6.3	5.9	6.5	7.3	6.5	6.0	4.1	5.0	6.3
Työttömyys	16.6	12.4	13.8	19.7	15.7	2.6	0.3	0.7	1.1	1.2
Muut syyt ³⁾	7.9	5.7	5.2	4.6	5.4	5.1	4.1	4.6	3.6	4.0
Yhteensä	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Alle 16-vuotiaiden lasten avuntarpeen syynä oli lapsen sairaus tai viallisuus 67.1 %:lla, vanhemmista johtuva seikka 26.3 %:lla ja jokin muu syy 6.6 %:lla.

Aikuisiin avunsaajiin nähden on myös selvitetty avuntarpeen pääsyyn ohella vaikuttava lisäsy, milloin se on katsottu niin huomattavaksi, että se oleellisesti vaikuttaa avustuksen tarpeeseen. Huomioonotettava lisäsy on esiintynyt 467 henkilön kohdalla, joissa 205:llä oma tai perheessä esiintynyt sairaus, kivullosuus tai muuten vähentynyt työkyky, 114:llä juoppous tai muu epäsosiaalinen elämäntapa tai sen seuraus, 33:lla riittämätön ansio sekä 26:lla perheen suuruus, muiden lisäsyiden esiintyessä harvemmin.

¹⁾ Tähän on luettu erilaiset sairaudet, sokeus, kuurous, raajarikkoisuus ja vähentynyt työkyky. — ²⁾ Tähän on luettu avunsaajan tai hänen aviopuolisonsa työhaluttomuus, huolimattomuus, juoppous ja irstas elämä, aviopuolison perheensä jättäminen ja vapausrangaistus sekä aviottoman lapsen elättäminen tai synnytys. — ³⁾ Tähän on luettu riittämätön ansio, aviolapsen synnytys sekä muut sekalaiset syyt.

Avustuksen muoto. Avustuksen muodon mukaan avunsaajat jaetaan laitoksissa olleisiin, sijoituskodeissa yksityishoitoa saaneisiin ja kotiaavustusta nauttineihin, mutta on osa heistä saanut kahdessa muodossa annettua köyhäinhoitoa. Tämän mukaan ryhmittyvät varsinaiset avustuksensaajat seuraavasti:

Avustuksen muoto	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
Yksinomaan laitoksissa olleita	1 420	2 012	104	3 536
» yksityishoidossa olleita	2	1	—	3
» kotiaavustusta saaneita	790	2 236	26	3 052
Laitoshoidon lisäksi kotiaavustusta saaneita ..	524	561	22	1 107
Yhteensä	2 736	4 810	152	7 698

Jos avunsaajat ryhmitellään Suomen virallisessa köyhäinhoitotilastossa käytännössä olevan menettelytavan mukaan vain kolmeen ryhmään, jolloin yksityishoidon katsotaan voittavan kotiaavustuksen ja laitoshoidon molemmat edelliset, saadaan seuraava asetelma:

Avustuksen muoto	Miehiä	Naisia	Lapsia ¹⁾	Yhteensä
Laitoksissa olleita	1 944	2 573	126	4 643
Yksityishoidossa olleita	2	1	—	3
Kotiaavustusta saaneita	790	2 236	26	3 052
Yhteensä	2 736	4 810	152	7 698

Laitoshoidtoa joko yksinomaan tai yksityishoidon ja kotiaavustuksen ohella oli siis saanut 4 643 henkilöä eli 60.3 % varsinaisista avunsaajista (edellisenä vuonna 64.1 %), ja yksinomaan kotiaavustusta 39.7 % (edellisenä vuonna 35.8 %), yksityishoidon osuuden ollessa vain 0.04 % (edellisenä vuonna 0.1 %).

Avustuksen säännöllisyys tai lyhytaikaisuus. V. 1937 aloitettua tutkimusta siitä, miten varsinaiset avunsaajat jakautuvat avustuksen säännöllisyyden tai lyhytaikaisuuden mukaan, on edelleen jatkettu. Säännölliseksi on tällöin katsottu avustus, jota kertomusvuonna on keskeytymättä annettu vähintään 6 kuukauden aikana, sekä avustus, joka täyttämättä keskeytymättömyyden vaatimusta on kestänyt vähintään 9 kuukautta. Lyhytaikaista on ollut kaikki muu avustus. Tämän perusteen nojalla saadaan seuraava taulukko säännöllistä ja lyhytaikaista avustusta v:n 1946 aikana saaneista henkilöistä:

Avustuksen muoto	Miehiä	Naisia	Lapsia ¹⁾	Yhteensä
Säännöllinen	1 128	2 907	3	4 038
Lyhytaikainen	1 608	1 903	149	3 660
Yhteensä	2 736	4 810	152	7 698

Suurimmalla osalla eli 52.5 %:lla kaikista varsinaisista avunsaajista oli avustus säännöllistä. Miehet ja naiset erosivat tässä suhteessa toisistaan siten, että miehistä 41.2 % mutta naisista 60.4 % sai säännöllistä avustusta. Lasten saama avustus oli etupäässä lyhytaikaista vain 2.0 %:n saadessa säännöllistä köyhäinhoitoavustusta. Edelliseen vuoteen verraten oli säännöllistä avustusta saaneiden prosenttiluku jonkin verran alentunut.

Edellä esitettyä jakoperustetta käyttäen on lisäksi otettu selvää, miten suuri osa varsinaisista avunsaajista on köyhäinhoidon vakinaisia asiakkaita. Tiedot on tällöin rajoitettu koskemaan viisivuotiskautta 1942—46 ja havainnot ovat seuraavat: uusia ensi kerran v. 1946 avustettuja henkilöitä oli 2 571, joista 578 heti joutui saamaan säännöllistä avustusta; koko viisivuotiskauden aikana säännöllisesti avustettuja oli 2 719 eli 35.3 % kaikista varsinaisista avunsaajista, ja on tätä ryhmää pidettävä köyhäinhoidon pysyvänä rasituksena; näiden lisäksi oli koko viisivuotiskautena avustettu vielä 1 152 henkilöä, mutta olivat he saaneet eräinä vuosina säännöllistä, eräinä taas lyhytaikaista tahi myös yksinomaan lyhytaikaista avustusta. Molempien viimeksi mainittujen ryhmien yhteissumma 3 871 osoittaa niiden henkilöiden määrää, jotka viiden viimeksi kuluneen

¹⁾ Kotiaavustusta saaneisiin lapsiin nähden huomattakoon, että kotiaavustus heidän kohdallaan on etupäässä käsittänyt heille henkilökohtaisesti annettuja lääkkeitä, sairaanhoitovälineitä tms.

vuoden aikana enemmän tai vähemmän säännöllisesti olivat joutuneet turvautumaan köyhäinhoidon varsinaiseen avustukseen.

Avunsaajien siviilisääty ja syntyperä. Siviilisäädyn mukaan varsinaiset 16 vuotta täyttäneet avunsaajat ryhmittyivät siten, että heistä oli naimattomia 46.9 %, naimisissa olevia 23.4 %, eronneita 8.2 % ja leskiä 21.5 %. Miehet ja naiset ryhmittyivät varsin eri tavoin siviilisäätyynsä nähden: kun miehistä oli naimattomia 45.7 %, naimisissa olevia 38.7 % ja leskiä 7.4 %, oli naisista naimattomia 47.6 %, vajaa kolmasosa eli 29.6 % leskiä ja vain 14.7 % naimisissa olevia. Eronneita oli miehistä 8.2 % ja naisista 8.1 %.

Syntyperän mukaan oli alle 16-vuotiaista varsinaisista avunsaajista 66.4 % aviosyntyisiä ja loput 33.6 % aviottomia. Isä oli kuollut 17 avustetulta lapselta ja 13 lapsen isästä ei ollut tietoa.

Avunsaajien ikä. Varsinaisista avunsaajista oli 98.0 % 16 vuotta täyttäneitä ja vain 2.0 % alle 16-vuotiaita lapsia. 16 vuotta täyttäneiden jakautuminen eri ikäryhmiin oli alla olevan taulukon mukainen:

Ikä	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
16—19	62	2.3	59	1.2	121	1.6
20—29	294	10.7	477	9.9	771	10.2
30—39	567	20.7	634	13.2	1 201	15.9
40—49	650	23.8	605	12.6	1 255	16.6
50—54	272	9.9	270	5.6	542	7.2
55—59	244	8.9	354	7.4	598	7.9
60—69	349	12.8	963	20.0	1 312	17.4
70—	298	10.9	1 448	30.1	1 746	23.2
Yhteensä	2 736	100.0	4 810	100.0	7 546	100.0

Ikäryhmitys osoittaa, että 55 vuotta täyttäneitä ja sitä vanhempia eli siis henkilöitä, joiden köyhäinhoidollinen kotipaikkaoikeus ei enää muutu, oli miltei puolet eli 48.5 % kaikista täysikasvuisista avunsaajista; naisten kohdalla tämä ryhmä oli 57.5 %, mutta miesten kohdalla 32.6 %. Nuoremmista ikäryhmistä esiintyivät suurimpina ryhmät 40—49 ja 30—39 tehden vastaavasti 16.6 % ja 15.9 %. Miehistä kuului näihin ikäryhmiin huomattavasti suurempi osa kuin naisista, nimittäin ikäryhmään 40—49 23.8 % ja 30—39 20.7 %, naisista vastaavasti 12.6 % ja 13.2 %.

Avunsaajien ammatti. Täysikasvuiset avunsaajat jakautuivat eri ammattiryhmiin seuraavasti:

Ammatti	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	57	2.1	87	1.8	144	1.9
Maanviljelystä ja sen sivuelinkeinoja harjoittavia	35	1.3	44	0.9	79	1.1
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	191	7.0	519	10.8	710	9.4
Liikeapulaisia ja työnjohtajia	153	5.6	264	5.5	417	5.5
Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä	1 076	39.3	1 112	23.1	2 188	29.0
Muita työntekijöitä	943	34.5	1 147	23.9	2 090	27.7
Merimiehiä ja kalastajia	60	2.2	16	0.3	76	1.0
Yleisessä palveluksessa tai yksit. laitosissa toimivaa palveluskuntaa ...	50	1.8	74	1.5	124	1.7
Yksityisten palvelijoita	—	—	1 037	21.6	1 037	13.7
Muun elinkeinon harjoittajia	34	1.2	155	3.2	189	2.5
Ilman varsinaista tai tunnettua elinkeinoa olevia	137	5.0	355	7.4	492	6.5
Yhteensä	2 736	100.0	4 810	100.0	7 546	100.0

Kuten edellisinäkin vuosina esiintyivät suurimpina ryhminä tehdas- ym. ammattityöntekijät sekä muut työntekijät, joihin luetaan ammattitaidottomat aputyöntekijät

yms. ja kuului näihin kumpaankin ryhmään yhteensä yli puolet kaikista täysikasvuista avunsaajista; erikseen miehistä oli näiden ryhmien osuus miltei $\frac{3}{4}$, naisista vajaa puolet. Merkillä pantava on lisäksi naisten kohdalla yksityisten palvelijoiden suhteellisen suuri ryhmä eli yli viidesosa kaikista naispuolisista avustetuista.

Alle 16-vuotiaat lapset on ryhmitetty vanhempiensa ammatin mukaan, aviosyntyiset isän ja aviottomat äidin. Näistä oli tehdas- ym. ammattityöntekijöitä 42.7 % ja muita työntekijöitä 23.7 %, muiden ammattiryhmien osuuden ollessa aivan vähäinen.

Avunsaajien asunto-olot. Avunsaajien asunto-oloja koskeva selvitys¹⁾ osoittaa: 2 024 avunsaajaa asui 1 huoneen asunnoissa, 701 2 huoneen asunnoissa sekä 130 kolme tai useampia huoneita käsittävissä asunnoissa. Asukkeina asui 961 ja yömajoissa 287 henkilöä, loput olivat koko vuoden laitoksissa tai olivat heidän asunto-olonsa tuntemattomat. Jos nämä laitoksissa olleet ja ne, joiden asunto-oloista ei ole ollut tietoa, jätetään laskelman ulkopuolelle, voidaan todeta, että yhden huoneen asunnoissa asui 49.3 %, kahden huoneen 17.1 %, kolmen tai useamman huoneen asunnoissa 3.2 %, asukkeina 23.4 % sekä yömajoissa 7.0 %.

Seuraavissa erikoiskatsauksissa tehdään vielä tarkemmin selkoa eri avustusmuotoja käyttäen huolletuista avunsaajista, nimittäin laitoshoidtoa saaneista yleensä sekä huoltolautakunnan omissa laitoksissa olleista erikseen, yksityishoidossa olleista ja kotiaavustusta saaneista.

Laitoshoidto

Köyhäinhuoltolain nojalla hoidettiin kaikista varsinaisista avunsaajista kertomusvuonna eri laitoksissa 1 944 miestä, 2 573 naista ja 126 alle 16-vuotiaasta lasta eli kaikkiaan 4 643 eri henkilöä (edellisenä vuonna 4 221).

Laitoshuoltopäivien kokonaislukumäärä oli heidän kohdallaan 929 228 (edellisenä vuonna 864 428), joten laitoksissa ollutta henkilöä kohden tuli keskimäärin 200.1 huoltopäivää (edellisenä vuonna 204.8). Keskimääräinen huoltopäiväluku aleni miesten kohdalla 181.0 päivästä 177.3:een ja naisten kohdalla 227.9 päivästä 225.0:aan, mutta nousi lasten kohdalla 37.2 päivästä 44.2:een. Seuraava taulukko osoittaa, miten hoidokit ja huoltopäivät jakautuivat erilaisten laitosten kesken:

Laitoksissa hoidettujen henkilöiden ja heidän huoltopäiviensä luku v. 1946.

16 vuotta täyttäneet

Laitos	Hoidokit			Huoltopäiviä kaikkiaan			Huoltopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miesten	Naisten	Yhteensä	
Laitoksissa hoidettuja yhteensä.....	1 944	2 573	4 517	344 632	579 027	923 659	204.5
Kaupungin omat laitokset	1 707	2 069	3 776	302 093	481 604	783 697	207.6
<i>Huoltolautakunnan alaiset</i>	<i>515</i>	<i>698</i>	<i>1 213</i>	<i>112 322</i>	<i>180 988</i>	<i>293 310</i>	<i>241.8</i>
Kunnalliskoti	437	695	1 132	97 563	179 505	277 068	244.8
Kunnalliskodin yhteydessä oleva työlaitos	128	—	128	9 887	—	9 887	77.2
Tervalammen työlaitos	64	8	72	4 872	1 483	6 355	88.3
<i>Saippaalat</i>	<i>776</i>	<i>604</i>	<i>1 380</i>	<i>46 791</i>	<i>36 337</i>	<i>83 128</i>	<i>60.2</i>
Marian sairaala	283	176	459	9 836	6 348	16 184	35.2
Kivelän sairaala	274	333	607	10 509	21 311	31 820	52.4
Tuberkuloosisairaala	251	74	325	25 362	7 528	32 890	101.2
Kulkutautisairaala	4	5	9	254	65	319	35.4
Malmin sairaala	27	34	61	830	1 085	1 915	31.3
<i>Mielisairaalat ja sielullisesti sairaiden keskus-</i>							
<i>kodit</i>	<i>524</i>	<i>837</i>	<i>1 361</i>	<i>142 980</i>	<i>264 279</i>	<i>407 259</i>	<i>299.2</i>
Nikkilän sairaala	439	763	1 202	132 268	248 051	380 319	316.4
Kivelän sairaala	82	81	163	7 675	13 877	21 552	132.2
Keskuskodit	13	14	27	3 037	2 351	5 388	199.6
Muiden omistamat laitokset	310	582	892	42 539	97 423	139 962	156.9
<i>Vanhainkodit ja turvakodit</i>	<i>10</i>	<i>159</i>	<i>169</i>	<i>2 792</i>	<i>33 503</i>	<i>36 295</i>	<i>214.8</i>
Vanhainkoti Altenheim	—	6	6	—	2 098	2 098	349.7

¹⁾ Ks. s. 39.

Laitos	Hoidokit			Huoltopäiviä kaikkiaan			Huoltopäiviä keskimäärin hoitokkia kohden
	Michiä	Naisia	Yh- teensä	Miesten	Naisten	Yh- teensä	
Vanhainkoti Annikoti	—	2	2	—	671	671	335.5
» De gamlas hem	—	6	6	—	1 976	1 976	329.3
» Hemgården	—	3	3	—	1 095	1 095	365.0
» Iltala	—	5	5	—	1 519	1 519	303.8
» Mariayhdistyksen	—	16	16	—	5 187	5 187	324.2
» Marttakoti	—	1	1	—	334	334	334.0
» Rouvasvänyhdistyksen	—	5	5	—	1 550	1 550	310.0
» Ruotsalaisen metodistiseura- kunnan	—	7	7	—	2 344	2 344	334.9
» Vaasan ukkokoti	1	—	1	365	—	365	365.0
» Venäläisten	6	30	36	1 913	9 020	10 933	303.7
Lepokoti Kallioniemi	—	1	1	—	365	365	365.0
Äitienkoti Ensikoti	—	23	23	—	1 827	1 827	79.4
» Solhem	—	3	3	—	177	177	59.0
Pippingskjöldin hoitola	—	35	35	—	2 392	2 392	68.3
Kotiniemen kasvatustulos	1	—	1	181	—	181	181.0
Kuhankosken tyttökoti	—	4	4	—	1 460	1 460	365.0
Naisten asuntola Valkonauha	—	9	9	—	279	279	31.0
Kuuromykkäkoti Salmela	1	—	1	60	—	60	60.0
» Ävik	—	4	4	—	1 058	1 058	264.6
Diakonissalaitoksen sairaskoti	—	1	1	—	151	151	151.0
Harlun aluehuoltolaitos	1	—	1	273	—	273	273.0
Työskodit ja siirtolat	—	2	2	—	286	286	143.0
Rajamäen naissiirtola	—	2	2	—	286	286	143.0
Sairaalat, parantolat yms.	200	255	455	14 293	10 575	24 868	54.7
Helsingin yleisen sairaalan synnytysosasto	—	33	33	—	393	393	11.9
Helsingin yleisen sairaalan muut osastot ...	73	127	200	2 646	3 541	6 187	30.9
Diakonissalaitos	2	—	2	75	—	75	37.5
Suomen punaisen ristin sairaala	91	66	157	2 304	1 423	3 727	23.7
Joroisten kunnan sairaala	—	1	1	—	14	14	14.0
Kotkan yleinen sairaala	—	1	1	—	24	24	24.0
Tammisaaren sairaala	18	—	18	5 759	—	5 759	319.9
Kätilöopisto	—	1	1	—	5	5	5.0
Heinolan reumasairala	—	1	1	—	40	40	40.0
Erilaiset keuhkotautiparantolat	5	11	16	687	949	1 636	102.2
Invaliidisäätiön sairaala	7	2	9	786	123	909	101.0
Raajarikkoisten huoltolaitos	—	1	1	—	247	247	247.0
Helsingin sairaskoti	—	6	6	—	2 021	2 021	336.8
Veikkolan parantola	—	4	4	—	146	146	36.5
Kaatumatautisten hoitolat	7	5	12	2 036	1 649	3 685	307.1
Mielisairashoitolat	97	177	274	24 949	52 765	77 714	283.6
Lapinlahden sairaala	21	21	42	748	853	1 601	38.1
Niuvanniemen sairaala	—	2	2	—	730	730	365.0
Pitkäniemen sairaala	1	2	3	106	545	651	217.0
Seilin sairaala	—	1	1	—	185	185	185.0
Kellokosken sairaala	30	55	85	9 920	18 694	28 614	336.6
Seinäjoen piirisairaala	5	11	16	1 825	3 689	5 514	344.6
Harjavallan piirimielisairaala	6	3	9	1 545	935	2 480	275.6
Moision	—	1	1	—	44	44	44.0
Tammisaaren	—	30	30	—	9 582	9 582	319.4
Uudenkaupungin	1	28	29	365	10 038	10 403	358.7
Perttulan tylsämielisten kasvatustulos	2	—	2	730	—	730	365.0
Vaalialan tylsämielisten lasten hoitola	12	11	23	4 037	3 330	7 367	320.3
Helsingin diakonissalaitoksen Rinnekoti	13	13	26	4 351	4 140	8 491	326.6
Toivolalan poikakoti	6	—	6	1 322	—	1 322	220.3
Alkoholistihuoltolat	5	2	7	505	294	799	114.1
Lapinjärven	2	—	2	309	—	309	154.5
Perniön	3	—	3	196	—	196	65.3
Sairilan	—	2	2	—	294	294	147.0

16 vuotta nuoremmat

Laitos	Hoidokit			Huoltopäiviä kaikkiaan			Huoltopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden
	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä	Poikien	Tyttöjen	Yhteensä	
Laitoksissa hoidettuja yhteensä	51	75	126	1 976	3 593	5 569	44.2
Kaupungin omat laitokset	41	64	105	1 530	2 768	4 298	40.9
<i>Huoltolautakunnan alainen</i>	<i>11</i>	<i>22</i>	<i>33</i>	<i>287</i>	<i>1 104</i>	<i>1 391</i>	<i>42.2</i>
Kunnalliskoti	11	22	33	287	1 104	1 391	42.2
<i>Sairaalat</i>	<i>29</i>	<i>41</i>	<i>71</i>	<i>1 190</i>	<i>1 389</i>	<i>2 579</i>	<i>36.8</i>
Marian sairaala	16	24	40	453	602	1 055	26.4
Kivelän sairaala	1	—	1	83	—	83	83.0
Tuberkuloosisairaala	4	3	7	536	278	814	116.3
Kulkutautisairaala	7	10	17	109	381	490	28.8
Malmin sairaala	1	5	6	9	128	137	22.8
<i>Mielisairaalat</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>53</i>	<i>275</i>	<i>328</i>	<i>164.0</i>
Kivelän sairaala	1	1	2	53	275	328	164.0
Muiden omistamat laitokset	10	12	22	446	825	1 271	57.8
<i>Sairaalat, parantolat yms.</i>	<i>10</i>	<i>10</i>	<i>20</i>	<i>446</i>	<i>607</i>	<i>1 053</i>	<i>52.7</i>
Helsingin yleinen sairaala	5	5	10	160	215	375	37.5
Suomen punaisen ristin sairaala	3	3	6	59	52	111	18.5
Invalidiisätiön sairaala	1	1	2	107	32	139	69.5
Raajarikkoisten työkoulu	—	1	1	—	107	107	107.0
Kiljavannummen parantola	1	—	1	120	—	120	120.0
Piikkiön lastentalo	—	1	1	—	201	201	201.0
<i>Mielisairashoitolat</i>	<i>—</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>—</i>	<i>218</i>	<i>218</i>	<i>109.0</i>
Lapinlahden sairaala	—	1	1	—	37	37	37.0
Diakonissalaitoksen Rinnekoti	—	1	1	—	181	181	181.0

Näiden taulukoiden mukaan tuli 84.8 % kaikista huoltopäivistä kaupungin omien laitosten osalle sekä 31.7 % huoltopäivistä huoltolautakunnan alaisten laitosten osalle. Eri laitosryhmistä hoitopäivien luku mielisairaaloissa ja muissa mielisairashoitoloissa oli runsaasti puolet eli 52.2 % kaikista laitoshuoltopäivistä.

Huoltolautakunnan alaisissa laitoksissa, kunnalliskodissa ja sen yhteydessä olevassa työlaitoksessa sekä Tervalammen työlaitoksessa hoidettiin kaikista laitoshoidtoa saaneista 515 miestä, 698 naista ja 33 lasta eli yhteensä 1 246 eri henkilöä, mikä edelliseen vuoteen verraten merkitsi 110 henkilön lisäystä. Näiden huoltolautakunnan omien laitosten toiminnasta tehdään tarkemmin selkoa seuraavissa katsauksissa.

Kunnalliskoti ja sen yhteydessä oleva työlaitos

Kunnalliskodin kannalta merkityksellisimpänä tapahtumana voidaan pitää aikaisemmin selostettua huoltolautakunnan kaupunginhallitukselle tekemää esitystä kunnalliskodin yhteydessä olevan työlaitoksen väliaikaisesta lakkauttamisesta, minkä esityksen kaupunginhallitus joulukuun 5 p:nä hyväksyi. Sen nojalla siirrettiin kaikki vielä työlaitoksessa jäljellä olleet hoidokit ennen vuoden loppua Tervalammen työlaitokseen. Samalla siirrettiin työtupien puuseppöasoston työntekijät kunnalliskodin puutyöosastolle työskentelemään. Vielä on mainittava, että laitoksen sairaalarakennuksessa useita vuosia toiminut valtion sotavammassairaala luovutti käytössään olleet huoneistot helmikuun 4 p:nä kunnalliskodin omaan käyttöön.

Hoidokit. Kunnalliskodissa ja sen yhteydessä olevassa työlaitoksessa hoidettiin kertomusvuonna 497 miestä ja 695 naista, yhteensä 1 192 täysikasvuista henkilöä, sekä 33 lasta, joista 11 poikaa ja 22 tyttöä, eli siis kaikkiaan 1 225 eri henkilöä, joista osa oli vuoden kuluessa sekä kunnalliskodissa että työlaitoksessa ja erät useampia kertoja jommassakummassa. Edellisestä vuodesta jäljellä olevia oli 784 henkilöä, vuoden varrella otettiin 441 ja poistettiin 393 henkilöä. V:een 1947 jäi siis jäljelle laitoksiin 832 henkilöä. Kaikkiin hoidokkien lukumäärää koskeviin numerotietoihin sisältyvät myös ns. sotasiirotolaiset.

Poistetuista henkilöistä:

Siirtyi vapaaseen elämään	182	Karkasi laitoksesta	4
Lähetettiin kotikuntaansa	4	Kuoli	117
Lähetettiin muihin laitoksiin	86		
		Yhteensä	393

Uusien hoidokkien saapuminen ja entisten poistuminen sekä keskimääräinen hoidokkiluku eri kuukausina käy selville seuraavasta asetelmasta:

Kuukausi	Laitokseen otettuja	Laitoksesta poistettuja	Keskimääräinen hoidokkiluku päivää kohden	Kuukausi	Laitokseen otettuja	Laitoksesta poistettuja	Keskimääräinen hoidokkiluku päivää kohden
Tammikuu	56	34	794	Heinäkuu	47	32	739
Helmikuu	50	15	807	Elokuu	20	25	743
Maaliskuu	36	37	824	Syyskuu	20	23	761
Huhtikuu	45	55	817	Lokakuu	39	21	789
Toukokuu	40	42	800	Marraskuu ...	44	39	817
Kesäkuu	21	40	758	Joulukuu	23	30	828
				Koko vuosi ...	441	393	790

Huoltopäiviä oli koko vuonna 288 346, joista 278 459 kunnalliskodissa ja 9 887 työlaitoksessa. Huoltopäivät jakautuivat seuraavasti:

	Huoltopäiviä kaikkiaan			Huoltopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden	
	Kunnalliskoti	Työlaitos	Yhteensä	Kunnalliskoti	Työlaitos
Miesten	97 563	9 887	107 450	223	77
Naisten	179 505	—	179 505	258	—
Lasten	1 391	—	1 391	42	—
Kaikkiaan	278 459	9 887	288 346	239	77

Menot ja tulot. Kunnalliskodin ja työlaitoksen menot ja tulot olivat:

Menot	Mk	Tulot	Mk
Kunnalliskodin	30 886 707: —	Kunnalliskodin	264 900: 90
Työlaitoksen	4 004 956: 55	Työlaitoksen	771 171: 40
Yhteiset menot	3 676 055: 65	Yhteiset tulot	1 551 905: —
Yhteensä	38 567 719: 20	Yhteensä	2 587 977: 30

Lisäksi on vielä mainittava talousarvioon sisällyttämättöminä tuloerinä laitokseen sijoitettuna olleen sotaväen majoituksesta laskettu hyvitys 696 918 mk, puolustusvoimille luovutetun irtaimiston vuokra 33 264 mk sekä sairaalarakennuksen desinfiointikustannuksista saatu hyvitys 39 128 mk.

Tuotannollisista laitoksista tuottivat voittoa maanviljelys 586 236 mk ja pesula 993 226: 10, mutta sikala sen sijaan tuotti tappiota 487 109: 15, mikä johtui sikakannan vähentämisestä. Tuotantolaitosten yhteinen voitto oli näin ollen 1 092 352: 95 mk (edellisenä vuonna 736 777: 45 mk).

Bruttokustannus hoidokkia ja päivää kohden, lapset ja sotasiirtolaiset mukaan lukien oli 133: 75 mk. Jos vähennetään kunnalliskodin ja työlaitoksen tulot, saadaan hoidokkipäivän nettokustannukseksi 124: 78 mk. Jos otetaan huomioon myös tuotantolaitosten voitto, alenee hoidokkipäivän nettokustannus 120: 99 mk:aan.

Hoidokkien työ. Työkykyiset hoidokit työskentelivät laitosten taloustehtävissä ja työhuoneissa sekä maanviljelyksessä, sikalassa ja pesulalaitoksessa. Hoidokeista oli 34 miestä vuoden varrella korvaamassa työllään kaupungin heille aikaisemmin antamaa huoltoa ja laskettiin heidän työkorvauksensa arvo 113 075 mk:ksi.

Lääkärinhoito. Poliklinikalla käyntien luku oli 3 138, ollen suurin maaliskuussa, 344 käyntiä, ja alhaisin elokuussa, 174 käyntiä.

Kuolemantapauksia sattui kaikkiaan 117 jakautuen kuolemansyyn mukaan seuraavasti:

Kuolemansyy	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Vanhuudentaudit	4	27	31
Tartuntataudit	1	2	3
Hermoston taudit	1	3	4
Verenkiertoelinten taudit	15	29	44
Hengityselinten taudit	13	2	15
Ruoansulatuselinten taudit	1	3	4
Virtsaelinten taudit	3	—	3
Luuston ja nivelten taudit	1	5	6
Kasvaimet	2	5	7
Yhteensä	41	76	117

Sielunhoito ja muu henkinen huolto. Laitosten saarnaaja toimitti laitoksen kirkossa 51 suomenkielistä ja 12 ruotsinkielistä jumalanpalvelusta. Edellisissä oli osanottajina yhteensä 3 400 ja jälkimmäisissä 431 henkilöä. Erikseen on sairasosastoilla sekä Oulunkylän ja Puodinkylän haaraosastoissa pidetty säännöllisesti hartaushetkiä, joissa muutaman kerran ovat vierailleet laitoksen ulkopuolelta saapuneet papit ja kuorot. Ehtoollisjumalanpalveluksia on pidetty suomenkielellä 26 ja ruotsinkielellä 4, minkä lisäksi eri osastoissa ja yksityisten sairaitten kohdalla on järjestetty ehtoollistilaisuuksia. Myös useita lasten kastamisia on toimitettu. Lisäksi tulevat vielä ne hartaustilaisuudet, joita ulkopuoliset järjestöt tai yksityiset ovat saapuneet pitämään hoidokkien viihdytykseksi.

Muuta henkistä virkistystoimintaa ovat edustaneet useat konsertit, joista mainittakoon kaupungin vakinaisen palokunnan äitienpäivänä toimeenpanema, sekä laitoksen omasta toimesta järjestetyt säännölliset elokuvaesitykset. Kertomusvuoden heinäkuun 1 p:stä lukien on hoidokkien keskuudessa toiminut opintokerho, jonka kokouksissa on käsitelty erilaisia sivistyskysymyksiä ja jonka toimintaan on ottanut osaa n. 10 % hoidokeista. Laitoksen kirjasto saatiin jälleen sijoitetuksi entisiin huoneisiinsa. Kirjastossa on kaikkiaan 2 098 nidettä, minkä lisäksi kaupunginkirjastosta saatiin käytettäväksi 200 teosta. Hoidokkien käytössä oli lisäksi 120 vuosikertaa sekä suomen- että ruotsinkielisiä päivä- ja aikakauslehtiä.

Maanviljelys ja puutarhanhoito. Maanviljelystä ja puutarhanhoitoa harjoitettiin aikaisempaan tapaan laitoksen omiksi tarpeiksi pääasiallisimpien viljelyskasvien ollessa erilaisia ruokajauureksia ja keittiövihanneksia sekä rehuviljakasveja. Nettovoitto oli 586 236 mk.

Sikala. Sikakanta käsitti vuoden alussa 176 ja lopussa 111 eläintä. Vuoden kuluessa myytiin 127 elävää eläintä ja 1 557 kg sianlihaa. Laitosten omaan talouteen toimitettiin 9 913 kg sianlihaa. Sikalan tuottama tappio oli 487 109: 15 mk. Tappio aiheutui siitos-sikojen siirtämisestä Tervalammen työlaitoksen sikalaan, mikä siirto kirjanpidollisesti merkittiin vain elävän irtaimiston luetteloon ilman hyvitystä.

Pesulaitos. Pesulaitoksessa pestiin ja mankeloitiin yhteensä 299 996 kg (edellisenä vuonna 292 711 kg) vaatteita. Pesulassa työskenteli 2 hoitajaa, lämmittäjämekaanikko ja 17 palkattua pesuapulaista sekä keskimäärin 5 hoidokkia päivittäin, joiden viimeksi mainittujen päivätyöstä velottiin pesulalta 10 mk henkilöä kohden. Pesula tuotti voittoa 993 226: 10 mk.

Tervalammen työlaitos

Hoidokit. Laitoksessa hoidettiin kertomusvuonna kaikkiaan 169 eri henkilöä.

Köyhäinhuitolain nojalla oli näistä laitoksessa 72 eri henkilöä, joista 64 miestä ja 8 naista. Heistä oli köyhäinhuitolain 56 §:n nojalla 19 miestä, 31 §:n nojalla 45 miestä ja 7 naista sekä 31 ja 56 §:ien nojalla 1 nainen. Edellisestä vuodesta oli jäänyt jäljelle 19 miestä ja 6 naista, vuoden varrella otettiin 45 miestä ja 2 naista sekä poistettiin 31 miestä ja 5 naista, joten v:een 1947 jäi 33 miestä ja 3 naista köyhäinhuitolain nojalla.

Irtolaislain nojalla hoidettiin laitoksessa kokonaisluvusta 97 eri naista. Vuoden alussa heitä oli 46 ja seuraavaan vuoteen jäi jäljelle 36.

Koko laitoksen kaikkien hoidokkien saapuminen ja entisten poistaminen sekä keskimääräinen hoidokkiluku vuorokautta kohden kuukausittain käy selville seuraavasta yhdistelmästä:

Kuukausi	Keskimääräinen hoidokkiluku			Kuukausi	Keskimääräinen hoidokkiluku		
	Laitokseen otettuja	Laitoksesta poistettuja	päivää kohden		Laitokseen otettuja	Laitoksesta poistettuja	päivää kohden
Tammikuu	7	9	70	Heinäkuu	22	7	53
Helmikuu	6	8	67	Elokuu	8	5	60
Maaliskuu	9	23	64	Syyskuu	3	2	55
Huhtikuu	15	18	57	Lokakuu	6	9	53
Toukokuu	6	9	49	Marraskuu ...	28	12	67
Kesäkuu	6	12	50	Joulukuu	10	10	71
Koko vuosi. ¹⁾ 126				124 59			

Huoltopäivien lukumäärä koko vuonna oli kaikkiaan 21 700, josta köyhäinhuitolain nojalla hoidettujen 6 355 ja irtolaislain nojalla hoidettujen 15 345.

Menot ja tulot. Työlaitoksen bruttomenot olivat 4 541 603: 85 mk ja bruttotulot 1 654 068: 75 mk. Maatilan puhdas tuotto oli 1 816 177: 15 mk. Bruttokustannus hoidokkia ja päivää kohden oli 209: 29 mk (rakennuskorjauksiin käytetyt 49 780: 50 mk huomioonottaen 211: 58 mk). Jos bruttomenoista vähennetään työlaitoksesta kertyneet tulot, saadaan nettokustannukseksi 133: 07 mk (edellisenä vuonna 77: 33). Jos lisäksi otetaan huomioon maatilan nettotuotto, saadaan nettomenoksi 49: 37 mk hoitopäivältä (vastaavasti edellisenä vuonna tuloa yli kustannusten 1: 47 mk).

Hoidokkien työ. Hoidokit työskentelivät peltoviljelys-, puutarha-, navetta-, talli-, talous-, rakennus-, metsätalous- ym. töissä, tehden kaikkiaan 16 792 työpäivää. Tästä määrästä oli työvelvollisten työpäiviä 1 106 ja köyhäinhuitolain 31 §:n nojalla laitokseen otettujen hoidokkien työpäiviä 3 840 sekä irtolaisten työpäiviä 11 846. Työvelvollisten laskettiin työllään korvanneen joko itse saamaansa tai niiden henkilöiden huolta, joiden puolesta he lain mukaan olivat korvausvelvollisia, kaikkiaan 51 823: 65 mk:n arvosta.

Terveystenhoito. Laitoksen lääkäri kävi tarkastamassa hoidokkeja, ja hänen vastaanotoillaan oli kaikkiaan 341 potilasta. Lisäksi kävi lääkärin vastaanotoilla hänen kotonaan kymmenkunta hoidokkia. Yleinen terveydentila laitoksessa oli tyydyttävä.

Henkinen huolto. Hoidokkien sielunhoidosta huolehtivat pääasiassa Vihdin seurakunnan papit käymällä pitämässä laitoksessa hartaustilaisuuksia. Lisäksi kävivät Helsingin seurakuntien edustajat silloin tällöin hengellistä ohjelmaa esittämässä.

Muusta henkisestä virkistystoiminnasta mainittakoon, että yhteislauluharjoituksia naishoidokeille pidettiin kerran viikossa ja että naishoidokkien keskuudessa toimi 3-ääninen kuoro. Yhteisiä ohjelmallisia tilaisuuksia, joissa pääasiassa hoidokit huolehtivat ohjelman suorituksesta, oli kertomusvuonna 8. Syys- ja talvikautena oli naishoidokeilla kerran viikossa kerhoilta, jossa luettiin, laulettiin ja ommeltiin. Kirjailija U. Karhumäki ja metsänhoitaja T. Rancken ovat pitäneet muutamia esitelmiä. Vihdoin mainittakoon laitoksen 1 089 nidettä käsittävän kirjaston, helsinkiläisten päivälehtien, eräitten aikakausjulkaisujen sekä radiovastaanottimien suomat mahdollisuudet vapaa-ajan viettoon ja henkiseen virkistykseen.

Maatila. Viljelty pinta-ala käsitti kertomusvuonna peltoa ja puutarhaa 200.49 ha sekä n. 30 ha raivattua laidunmaata. Viljelykset jakautuivat eri kasvien kesken seuraavan taulukon osoittamalla tavalla, josta myös ilmenevät vastaavat kylvö- ja satomäärät.

¹⁾ Niihin lukuihin nähden, jotka koskevat laitokseen otettujen ja sieltä poistettujen määriä, on otettava huomioon, etteivät ne tarkoita eri henkilöitä, sillä sama henkilö on saatettu ottaa ja poistaa laitoksesta useamman kerran vuoden aikana.

Kasvi	Viljelysala ha	Kylvömäärä kg	Sato	
			Kaikkiaan kg	Hehtaaria kohden kg
Ruis	20.00	4 000	17 300	865.0
Kevätvehnä	10.77	3 410	15 290	1 419.7
Ohra	17.06	3 930	22 850	1 339.4
Herne	0.80	550	1 900	2 375.0
Kaura	25.16	6 720	32 625	1 296.7
Peruna	9.41	25 000	66 500	7 067.0
Heinä, kuiva	62.82	•	{ 152 000	3 350.9
» tuore (AIV)			{ 135 000	7 731.9
Timoteinsiemen	1.77	•	215	121.5
Apilansiemen	1.50	•	255	170.0
Täyskesanto	4.75			
Puutarha	4.35			
Laidun	12.81			
Muiden viljelyksessä	21.75			
Viljelemätön peltoala tulvan alla	7.54			
Raivattua laidunta	30.00			

Lannoitukseen käytettiin 1 900 kuormaa karjanlantaa, 1 810 kg kalkkisalpietaria, 1 600 kg kalisuolaa, 250 kg ammoniumsulfaattia, 5 830 kg superfosfaattia ja 400 kg ammoniumnitraattia. Hevostyöpäiviä suoritettiin yhteensä 2 932. Nautakarja käsitti vuoden alussa 113 ja lopussa 91 päätä. Koko karjan (73 kpl) keskituotanto oli tarkastusvuonna 1945—46 2 347 kg maitoa, 96 kg rasvaa rasvaprosentin ollessa 4.1 ja säännöllisten (52 kpl) vastaavasti 2 419 kg, 98 kg ja 4.1⁰/₀. Sikalassa oli vuoden alussa yhteensä 97 ja lopussa 242 eläintä. Vuoden kuluessa myytiin 52 sikaa ja 358 porsasta. Lampaiden luku oli vuoden alussa 21 ja lopussa 25, joista 8 karitsaa.

Sijoitus yksityishoitoon

Yksityiskoteihin hoidettavaksi oli kertomusvuonna sijoitettuna 3 täysikasvuista henkilöä, joista 2 miestä ja 1 nainen. Heidän huoltopäiviensä yhteinen lukumäärä oli 1 095.

Kotiaavustukset

Kertomusvuonna jaettiin varsinaista kotiaavustusta kaikkiaan 4 159 Helsingissä asuvalle henkilölle, joista 3 052 sai yksinomaan kotiaavustusta vähintään 500 mk:n arvosta. Tilapäistä avustusta eli kotiaavustusta alle 500 mk:n arvosta sai edellisten lisäksi 408 henkilöä. Varsinaisille avunsaajille annetusta kotiaavustuksesta tuli vielä osalliseksi 451 aviopuolisoa ja 1 635 lasta.

Seuraava taulukko osoittaa perhesuhteet ja lasten luvun niissä tapauksissa, joissa lapset olivat osallisina varsinaisesta kotiaavustuksesta:

Lasten luku	Perheitä, joihin kuului				Lasten luku	Perheitä, joihin kuului			
	mies ja vaimo	mies	vaimo	Perheitä yhteensä		mies ja vaimo	mies	vaimo	Perheitä yhteensä
1	70	1	221	292	6	7	—	3	10
2	74	—	174	248	7	4	—	1	5
3	43	—	83	126	8	1	—	—	1
4	32	—	32	64					
5	14	—	8	22					
					Yhteensä	245	1	522	768

Alle 16-vuotiaita lapsia oli näissä varsinaista kotiaavustusta saaneissa perheissä siis kaikkiaan 1 635 eli perhettä kohden keskimäärin 2.1 (edellisenä vuonna 1.9).

Laskemalla yhteen varsinaiset ja tilapäiset kotiaavustusta saaneet sekä kotiaavustuksista osallisiksi joutuneet, saadaan summaksi 6 653 (edellisenä vuonna 4 930), joka luku ilmaisee niiden Helsingissä asuvien kokonaismäärän, jotka suoraan tai välillisesti pääsivät nauttimaan kotiaavustuksia.

Kotiavustukset annettiin osittain rahana, osittain ruokatavaroiden, vaatteiden, polttopuiden ym. luontoismuodossa. Rahana annettujen avustuksien osuus oli 87.7 % ja tarveaineina annettujen osuus 12.3 %. Mitä kotiavustustasoon tulee, on sitä vuoden kuussa elinkustannusindeksin noustessa vastaavasti korotettu. Tästä johtuen osoittaa tapausta kohden laskettu keskimääräinen avustus nousua edellisiin vuosiin verrattuna. Tapausta kohden kuukaudessa laskettu kotiavustus on viime vuosina ollut seuraava:

Vuosi	Mk	Vuosi	Mk	Vuosi	Mk	Vuosi	Mk	Vuosi	Mk
1937 ...	306: 04	1939 ...	321: 68	1941 ...	405: 58	1943 ...	496: 19	1945 ...	726: 90
1938 ...	317: 15	1940 ...	350: 95	1942 ...	435: 26	1944 ...	519: 28	1946 ...	1 268: 69

Kertomusvuoden eri kuukausina Helsingin kaupungissa asuville jaetut kotiavustukset sekä vastaavien avustustapausten lukumäärä näkyvät seuraavasta taulukosta:

Kuukausi	Kotiavustuspauksia	Lisäksi avustuksesta osallisia	Yhteensä	Kotiavustukset, mk					
				Rahana	Polttopuina	Ruokana	Vaatteina	Muussa muodossa	Yhteensä
Tammikuu	1 876	642	2 518	1 817 319	330 465	3 865	7 809	7 594	2 167 052
Helmikuu	1 951	730	2 681	1 979 753	366 296	4 290	14 755	2 284	2 367 378
Maaliskuu	2 060	870	2 930	2 224 089	339 042	3 805	6 793	4 098	2 577 827
Huhtikuu	2 056	810	2 866	2 290 736	223 177	9 350	14 586	42 027	2 579 376
Toukokuu	2 046	801	2 847	2 242 284	209 900	12 710	11 843	40 879	2 517 616
Kesäkuu	1 887	633	2 520	2 099 288	75 096	10 220	15 669	47 881	2 248 154
Heinäkuu	1 888	558	2 446	2 042 996	49 011	7 405	13 117	7 542	2 120 071
Elokuu	1 883	602	2 485	2 048 560	56 065	2 840	12 245	34 253	2 153 963
Syyskuu	1 894	601	2 495	2 066 467	214 909	1 830	10 255	42 657	2 336 118
Lokakuu	1 908	735	2 643	2 134 936	508 207	2 030	22 095	28 019	2 695 287
Marraskuu	1 995	791	2 786	2 330 504	439 844	2 627	14 918	23 125	2 811 018
Joulukuu	2 062	909	2 971	2 891 308	293 002	1 960	53 186	8 102	3 247 558
Koko vuosi	23 506	8 682	32 188	26 168 240	3 105 014	62 932	197 271	288 461	29 821 918

Huoltolautakunnan työtuvat

Kertomusvuonna työtuvat toimivat entiseen tapaan kolmena osastona sijaiten kaikki osastot talossa Helsinginkatu 24. Näistä osastoista:

A-osaston tarkoituksena oli varata työskentelymahdollisuuksia varattomille täysikäisille henkilöille, joilla oli kotipaikkaoikeus Helsingin kaupungissa ja jotka vanhuuden, henkisen tai ruumiillisen sairaalloisuuden, ruumiinvamman tai muun niihin verrattavan syyn vuoksi ainoastaan osittain pystyivät omalla työllään hankkimaan itselleen elatusta sekä joiden työtupiin ottaminen katsottiin yhteiskunnallisen huollon tarkoituksen mukaiseksi;

B-osaston tarkoituksena oli varata työskentelymahdollisuuksia niille alkoholisti- ja irtolaisnaisille, lähinnä valvonta-asteella oleville, joilla oli kotipaikkaoikeus Helsingissä ja joille ei ollut onnistuttu saamaan sopivaa ansiotyötä muualla; sekä

C-osaston tarkoituksena oli varata tilaisuutta ansioon ja itse-elatukseen varattomille, työttömyyden vuoksi yhteiskunnallista huoltoa tarvitseville työkykyisille, työhaluisille ja ilman omaa syytään työttömille naisille, joilla oli kotipaikkaoikeus Helsingissä.

Työskentely tapahtui A-osastolla 5 työryhmässä, joista 3 oli naisia varten, B-osastolla yhtenä ryhmänä sekä C-osastolla 3 ryhmänä. Työntekijöitä voitiin talousarvion mukaan sijoittaa kaikille osastoille yhteisesti 300. Työtupien kaikki osastot olivat suljettuina heinäkuun 15 p:n ja elokuun 14 p:n välisen ajan.

Työtupien säännönmukaista toimintaa ovat haitanneet monet eri tekijät. Niinpä jouduttiin huoltovirastolle tapahtuneen työtupien huonetilojen luovutuksen johdosta järjestämään osastoja uudelleen, suoritamaan koneiden uudestiasetteluita ym. Raaka-aineiden, etenkin kangasalan tuotteiden saannin vaikeudesta johtui, että omista tarveaineista valmistettuja tuotteita voitiin vain rajoitetussa määrässä valmistaa. Tästä johtuen on työtupien ainoassa myymälässäkkin ollut vain niukasti tavaraa kaupan. Sensijaan asiak-

kaiden omista tarveaineista valmistettavien esineiden tilauksia oli tarjona runsaasti. Työtupien työsaavutusten kannalta on tuloksia heikentävästi vaikuttanut lisäksi se, että vaativampiin töihin pystyvät työntekijät ovat hakeutuneet vapaisiin töihin.

Työtuissa valmistetuista tuotteista muodostivat pääosan erilaiset ompelu- ja räätälin-työt: kaupungin sairaaloille, muille laitoksille ja virastoille sekä varattomille kansakoulun-oppilaille tehdyt vaatetusesineet, tilaustöinä valmistetut peitteet, patjat ja matot. Puu-työosastolla suoritettiin huone- ja talouskalujen korjauksia. Jalkinekorjaamossa korjat-tiin sekä köyhäinhoidollista kotiaavustusta saavien henkilöiden että myös muunkin ylei-sön jalkineita.

Työntekijäin lukumäärä vaihteli eri kuukausina s. 81 olevasta taulukosta 12 tarkem-min ilmenevällä tavalla. Sanottu lukumäärä oli pienimmillään, 174, kesäkuun 16 p:n ja heinäkuun 13 p:n sekä suurimmillaan, 185, marraskuun 3—30 päivien välisenä aikana. Työntekijäin lukumäärä oli pitkin vuotta huomattavasti talousarviossa edellytettyä alhaisempi. Työpäivien lukumäärä koko vuonna oli 43 202.

Työtupien bruttomenot olivat 11 654 628 mk ja bruttotulot 7 055 102: 15 mk, joten nettomenoiksi kirjanpidon mukaan jää 4 599 525: 85 mk. Kun näiden kirjanpidon mu-kaisten arvojen perusteella lasketaan keskekustannus työntekijää ja työpäivää kohden, saadaan bruttomenoiksi 106: 47 mk (edellisenä vuonna 66 :95 mk). Vuoden päättyessä myymättömänä olevan valmistevaraston sekä työainevaraston arvo oli 1 628 373: 60 mk, eikä tätä summaa ole otettu huomioon työntekijäin päiväkustannuksia laskettaessa.

Ns. ehkäisevänä huoltomuotona on työtuilla ollut oma, joskin normaali vuosi-pienempi kansantaloudellinen ja sosiaalinen merkityksensä, ja on niiden avulla joukko pääkaupungin vakinaisia asukkaita voitu estää joutumasta suoranaisten köyhäinhoito-avustuksen varaan. Niinikään työtupien erikoisosastot ovat jatkuvasti tarjonneet työ-mahdollisuuksia valvonnassa oleville naispuolisille alkoholisteille, irtolaisille sekä vähäi-selle määrälle työttömiä.

Lopuksi on huomautettava, että työtupien A- ja C-osastoilla työskennelleitä henkilöitä ei ole tämän kertomuksen yleisissä, huoltoa saaneita koskevissa tilastollisissa selvityk-sissä luettu avunsaajiin, mikäli he eivät ole saaneet muuta huoltoa, sensijaan sisältyvät B-osastolla työskennelleet irtolais- ja alkoholistinaiset asianomaisiin irtolais- ja alkoholis-titilastoihin.

Lahjoitusrahastojen koroilla avustetut

Huoltotoimen hyväksi lahjoitettujen rahastojen korkoja oli kertomusvuonna tapah-tuvaa jakoa varten kertynyt seuraavasti:

	Mk		Mk
Aleksandras understödrahasto ...	370: 80	Kordelinin, Alfred, avustusra-	
Bergmanin, Maria, testamentti-		hasto	11 641: 95
rahasto	522: 75	Lampan, Elsa Maria, rahasto ...	782: 30
Brobergin, Gustava Katharina,		Mattsson-Kivilän, Isak, puo-	
ym. rahastot	600: —	lisoiden apurahasto	6 903: 95
Elgin, Vilhelm, pauvres honteux		Sierckin, Adolf Fredrik, rahasto	718: 65
rahasto	554: 15	Sierckenin, Carl, rahasto	146: 40
Gardbergin, Lisette, rahasto	52: 25	Wavulinin, Waldemar, lahjoi-	
Grefbergin, Emma, rahasto	8 860: —	tusrahasto	784: 15
Gripenbergin, Hedvig Charlotta,		Westzynthiuksen, W. J. S.,	
rahasto	585: 55	testamenttirahasto	1 092: 65
Hanellin, Carl Gustaf rahasto ...	271: 90		
Holmströmin, John, rahasto kai-		Yhteensä	46 928: 80
nojen köyhien hyväksi	13 041: 35		

Näistä varoista jaettiin huoltolautakunnan toimesta avustukseksi 132 eri henkilölle yhteensä 46 088: 15 mk.

Kun näillä avustuksilla ei ole lain perusteella annettun köyhäinhoidon luonnetta, ei tätä summaa ole sisällytetty huoltotoimen varsinaisiin menoihin, eikä lahjoitusvaroja

saaneita henkilöitä ole myöskään tämän kertomuksen yleisissä tilastollisissa selvityksissä otettu huomioon, mikäli he eivät ole saaneet avustusta myös köyhäinhuoltolain nojalla.

b. Irtolaislakiin perustuva huolto

Huollettujen lukumäärä. Irtolaishuollossa oli kertomusvuonna kaikkiaan 752 eri henkilöä, joista 165 miestä ja 587 naista. Niinä vuosina, joina voimassa olevaan irtolaislakiin perustuvaa irtolaishuoltoa on pääkaupungissa suoritettu, on kunakin vuonna kohdistettu irtolaishuoltotoimenpiteitä seuraavasta asetelmasta ilmenevään lukumäärään eri henkilöitä:

Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
1937	118	246	364	1942	69	597	666
1938	132	359	491	1943	75	629	704
1939	176	466	642	1944	63	571	634
1940	145	551	696	1945	71	548	619
1941	112	579	691	1946	165	587	752

Kuten havaitaan, oli irtolaishuollossa olleiden lukumäärä suurempi kuin yhtenäkkään aikaisempaan vuoteen koko irtolaislain voimassaoloaikana.

Kaikista kertomusvuonna huolletuista irtolaisista oli uusia, vasta kertomusvuonna ensi kerran huoltoon otettuja 316, erikseen miehistä uusia 129 ja naisista 187. Eri vuosina on näiden ns. uusien irtolaisten luku ollut seuraava:

Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
1937	118	246	364	1942	20	202	222
1938	71	171	242	1943	37	203	240
1939	79	185	264	1944	15	116	131
1940	53	238	291	1945	41	128	169
1941	35	169	204	1946	129	187	316
Yhteensä				598	1 845	2 443	

Uusien irtolaisten yhteenlaskettu määrä osoittaa niiden eri henkilöiden lukumäärän, jotka kymmenvuotiskautena 1937—46 ovat olleet irtolaishuoltotoimenpiteiden alaisina. Miehiä oli tästä kokonaisuudesta 24.5 %, joten irtolaishuolto valtaosaltaan on ollut naisten huoltoa. Mainittakoon vielä, että kertomusvuonna huollettujen 752 henkilön lisäksi käsiteltiin irtolaisina 8 miestä ja 11 naista, jotka kuitenkin vielä kertomusvuoden kuluessa siirrettiin alkoholihuoltoon ja jotka tilastollisessa selvittelyssä on luettu alkoholisteihin. Seuraavassa esiintyvät selvitykset koskevat yleensä, mikäli toisin ei ole mainittu, kertomusvuonna huollettujen irtolaisten kokonaismäärää. Vain niissä tapauksissa, että uusien irtolaisten kohdalla olosuhteissa on ollut merkittävä ero verrattuna näihin, on erikseen esitetty tärkeimpiä numerotietoja tästäkin ryhmästä.

Syntymäpaikan mukainen ryhmittely osoittaa, että syntyperäisiä helsinkiläisiä oli kaikista irtolaisista vain 104 eli 13.9 %, erikseen miehistä 15.8 % ja naisista 13.3 %. Kaikista irtolaisista oli syntynyt, prosentteissa:

	Miehiä	Naisia	Kaikkiaan
Suomen kaupungeissa	30.3	33.9	33.1
» maalaiskunnissa	68.5	65.2	66.0
Ulkomailla	1.2	0.9	0.9

Muita kuin Suomen kansalaisia oli irtolaisista 1 mies ja 5 naista. Äidinkielenä oli suomi 679:llä eli 90.3 %:lla, ruotsi 70:llä eli 9.3 %:lla ja lopulla 3:lla jokin muu kieli.

Irtolaishuollon peruste. Ne erityiset perusteet, joiden nojalla asianomaiset henkilöt ovat lain mukaan voineet joutua irtolaishuollon alaisiksi ovat: 1) kuljeksiva elämä, 2) tavanomainen työn vieroksuminen, 3) kerjuu, 4) ammattihaureus tai 5) jokin muu peruste. Ryhmittämällä irtolaiset tämän mukaisesti ja sitä perustetta silmälläpitäen,

jota on katsottu pääperusteeksi heidän ensi kerran irtolaishuoltoon joutuessaan, saadaan seuraava asetelma:

Huollon peruste	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Kuljeksiva elämä	31	18.8	84	14.3	115	15.3
Työn vieroksuminen	46	27.9	130	22.2	176	23.4
Kerjuu	8	4.8	2	0.3	10	1.3
Ammattihaureus	—	—	370	63.0	370	49.2
Muu peruste	80	48.5	1	0.2	81	10.8
Yhteensä	165	100.0	587	100.0	752	100.0

Irtolaisnaisista joutui 63.0 % huoltoon ammattihaureuden perusteella ja loput työn vieroksumisen, kuljeksivan elämän tai kerjuun nojalla. Miehistä suurin osa, 80 eli 48.5 %, otettiin huoltoon muilla perusteilla s.o. olivat henkilöitä, jotka muulla elämäntavallaan kuin haureudella tuottivat ilmeistä vaaraa yleiselle järjestykselle, turvallisuudelle tai siveellisyydelle, ¹⁾ mutta varsin monilla, 46:lla eli 27.9 %:lla, huollon perusteena oli työn vieroksuminen. Loput oli huollossa kuljeksivan elämän tai kerjuun perusteella. Uusiin naispuolisiin irtolaisiin nähden oli perusteista ammattihaureuden osuus 41.2 % ja työn vieroksuminen 32.1 % sekä loput kuljeksivan elämän ja kerjuun. Vastaavasti uusilla miesirtolaisilla eri perusteet esiintyivät miltei täsmälleen samoissa suhteissa kuin kaikilla miespuolisilla irtolaisilla.

Huoltotoimenpiteet. Irtolaisten suhteen käytettäviä huoltotoimenpiteitä ovat, kuten tunnettua, varoitus ja sen ohessa mahdollinen kotikuntaan lähettäminen, irtolaisvalvonta sekä työlaitokseen tai pakkotyöhön määrääminen, minkä lisäksi työlaitoksesta ja pakkotyöstä ehdollisesti vapautuneet irtolaiset ovat määrääjän ns. jälkivalvonnan alaisina. Seuraavasta yhdistelmästä ilmenee, missä määrin käytännössä on sovellettu eri huoltomuotoja, ja on taulukkoa laadittaessa otettu huomioon kunkin irtolaisen kohdalla häneen kertomusvuoden kuluessa viimeksi sovellettu huoltotoimenpide:

Huoltotoimenpide	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Varoitus	89	54.0	98	16.7	187	24.9
Kotikuntaan lähettäminen	5	3.0	25	4.3	30	4.0
Irtolaisvalvonta	10	6.1	90	15.3	100	13.3
Työlaitos	39	23.6	202	34.4	241	32.0
Pakkotyö	2	1.2	33	5.6	35	4.7
Jälkivalvonta	15	9.1	135	23.0	150	19.9
Ilman huoltotoimenpiteitä	5	3.0	4	0.7	9	1.2
Yhteensä	165	100.0	587	100.0	752	100.0

Vain varoitusasteelle jääneitä oli siis 24.9 % ja valvonta-asteelle 13.3 %, työlaitoksessa oli 32.0 % ja pakkotyössä 4.7 %. Suljetussa laitoshuollossa oli siis viimeksi sovelletun huoltotoimenpiteen mukaan yli kolmasosa, 36.7 %, kaikista irtolaishuollon alaisista henkilöistä. Aivan vuoden lopussa huoltoon joutuneisiin 9 henkilöön nähden ei ehditty kertomusvuoden puolella täytäntöönpanna huoltotoimenpiteitä. Uusista irtolaisista jäi varoitusasteelle 53.2 %, valvonta-asteelle 9.2 %, työlaitoksessa oli 19.3 %, pakkotyössä 1.6 % ja jälkivalvonnassa 4.4 %.

Työlaitokseen ja pakkotyöhön toimittamiseen nähden on huomattava, että poliisi-viranomaiset joutuivat useasti soveltamaan irtolaislain 20 §:n 3 mom:ssa olevaa sään-

¹⁾ Suurin osa näistä on ollut henkilöitä, jotka ovat syyllistyneet väkijuomalainsäädäntöä vastaan tehtyihin rikoksiin, esim. väkijuomien luvattomaan myyntiin.

nöstä, jonka mukaan poliisipäällikön on ilman edellä käyviä lievempiä huoltotoimenpiteitä tehtävä maaherralle esitys irtolaisen lähettämisestä laitokseen, jos tämä on kahden viimeisen vuoden kuluessa ollut työlaitoksessa, pakkotyössä tai vapausrangaistusta kärsimässä. Erinäisistä käytännöllisistä syistä on laitokseen lähettämisetykset jätetty poliisiviranomaisten tehtäväksi. Ehdollisesti vapautettiin ennen vuoden päättymistä työlaitoksiin toimitetuista 9 miestä ja 131 naista. Työlaitoksiin palautettiin 2 ehdollisesti vapautettua miestä ja 60 naista. Lopullisesti vapautettiin työlaitoksista 3 miestä ja 38 naista. Pakkotyölaitoksesta vapautettiin ehdollisesti 2 naista, jotka kumpikin palautettiin sinne takaisin.

Huoltopäivien luku irtolaistytölaitoksissa oli kaikkiaan 46 492, josta 7 062 miesten ja loput naisten. Näihin lukuihin eivät sisälly huoltopäivät pakkotyössä, koska niistä ei aiheudu kunnalle mitään kustannuksia.

Siviilisääty ja syntyperä. Siviilisäädyn mukaan ryhmittyivät irtolaiset seuraavasti:

Siviilisääty	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Naimattomia	89	53.9	361	61.5	450	59.8
Naineita, yhdessä asuvia	53	32.1	69	11.7	122	16.2
» erossa asuvia	13	7.9	65	11.1	78	10.4
Leskiä	2	1.2	25	4.3	27	3.6
Eronneita	8	4.9	67	11.4	75	10.0
Yhteensä	165	100.0	587	100.0	752	100.0

Laillistamatta yhdessä asuvia oli näistä 5 miestä ja 9 naista. Aviottomina syntyneitä oli kaikista irtolaisista 93 eli 12.4 %. Miehistä erikseen oli aviottomia 11.5 % ja naisista 12.6 %. Kodin ulkopuolella oli kasvatettu miehistä 21 ja naisista 92.

Lapsia oli kaikkiaan 207 irtolaisella yhteensä 318, joista aviottomia 112.

Ikä. Eri ikäluokkien suhteelliset osuudet prosenteissa olivat irtolaishuollossa olevien keskuudessa seuraavat:

	¹⁾ 18—20 v.	21—29 v.	30—39 v.	40—49 v.	50—59 v.	60 v.—	Yhteensä
Miehiä	3.7	30.9	33.3	22.4	7.3	2.4	100.0
Naisia	7.8	43.5	31.5	14.1	2.7	0.4	100.0
Kaikkiaan	6.9	40.7	31.9	16.0	3.7	0.8	100.0

Kaikkien miespuolisten irtolaisten keski-ikä oli 35 vuotta 5 kuukautta sekä naispuolisten 31 vuotta. Nuorin irtolaismies oli 18- ja vanhin 67-vuotias, nuorin irtolaisnainen 18- ja vanhin 71-vuotias.

Koulusivistys. Irtolaisista 29 eli 3.9 % ei ollut käynyt mitään koulua, vain osan kansakoulua oli käynyt 55 eli 7.3 %, kansakoulun käyneitä oli 602 eli 80.0 %, oppikoulua vähemmän kuin 5 luokkaa oli käynyt 34 eli 4.5 %, keskikoulu-, oppikoulun lukioluokkien tai ylioppilassivistys oli 21:llä eli 2.8 %:lla ja kaupallinen tai muu ammattikoulusivistys 8:lla eli 1.1 %:lla. Kolmen irtolaisen koulusivistyksestä ei ollut tietoa.

¹⁾ Huomattava on, että irtolaiskäsittelyä ei voida soveltaa 18 vuotta nuorempaan henkilöön.

Ammatti. Aikaisemmin pääasiallisesti harjoittamansa ammatin mukaan ryhmittyneet irtolaiset seuraavasti:

Ammattiryhmä	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	2	1.2	1	0.2	3	0.4
Maanviljelystä tai sen sivuelinkeinoja harjoittavia	1	0.6	13	2.2	14	1.6
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	8	4.9	43	7.3	51	6.8
Liikkeenkilökuntaa:						
a) päällystää, työnjohtajia, konttori-henkilökuntaa	5	3.0	14	2.4	19	2.5
b) työntekijöitä	1	0.6	24	4.1	25	3.3
Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä	53	32.1	246	41.9	299	39.6
Muita työntekijöitä	84	50.9	84	14.3	168	22.2
Merimiehiä ja kalastajia	9	5.5	1	0.2	10	1.3
Yleisessä palveluksessa tai yksityisissä laitoksissa toimivaa palveluskuntaa	2	1.2	3	0.5	5	0.7
Yksityisten palvelijoita	—	—	145	24.7	145	19.3
Muun elinkeinon harjoittajia	—	—	3	0.5	3	0.4
Ilman varsinaista tai tunnettua elinkeinoa olevia	—	—	10	1.7	10	1.3
Yhteensä	165	100.0	587	100.0	752	100.0

Mitä yksityisiin ammatteihin tulee, muodostivat apu- ja sekatyöntekijät, luvultaan 74, suurimman ja muista selvästi erottuvan ryhmän miesten joukossa.

Naisista taas oli eniten kotiapulaisia, nimittäin 145, mutta varsin huomattavina ryhmänä esiintyivät myös tarjoilijat ja ravintola-apulaiset, luvultaan 115, tehdastyöntekijät, luvultaan 98, aputyöntekijät, luvultaan 60, itsenäiset ompelijat, luvultaan 32, sekä liike-apulaiset, luvultaan 22. Suurin osa irtolaisista oli tehdas- ym. ammattityöntekijäin kodeista, kaikkiaan 182, muiden työntekijäin kodeista oli lähtöisin 173. Myös uudet irtolaiset ryhmittyivät sekä oman että vanhempiensa ammatin mukaan suurin piirtein suhteellisesti samalla tavoin kuin kaikki irtolaiset.

Muita tietoja. Irtolaisiin nähden on edelleen selvitetty sellaisia yhteiskunnalliselta kannalta tärkeitä seikkoja kuin heidän aikaisempaa irtolaisuuttaan, rikollisuuttaan, erinäisiä tarttuvia sairauksiaan, asumisolosuhteitaan, alkoholinkäyttöään yms.

Kaikista irtolaisista oli 570 eli 75.8 % sellaisia, joita ei ollut aikaisemmin käsitelty irtolaisuudesta tai kerjuusta. Ensimmäinen irtolaiskäsitely oli yleensä, varsinkin naisilla, tapahtunut varhaisessa iässä. Kun otetaan huomioon nekin, jotka vasta kertomusvuonna ensi kerran joutuivat irtolaiskäsitelyyn, havaitaan, että miehistä oli 23.0 % ja naisista 66.1 % joutunut ensi kerran irtolaisena käsitellyksi alle 25-vuotiaina sekä vastaavasti alle 21-vuotiaina miehistä 7.3 % ja naisista 37.7 %.

Rikoksista tuomittuja oli etupäässä rikosrekisteriotteista saatujen tietojen mukaan 361 eli 48.0 % kaikista, miehistä erikseen 129 eli 78.2 %. Uusista irtolaisista oli rikoksista tuomittuja 55.4 %. Kaikista tuomituista oli 203 kaksi tai useamman kerran tuomittuja, niistä miehiä 89. Omaisuusrikokset olivat olleet irtolaisten yleisimmin tekemiä rikoksia, nimittäin 62.2 % kaikista, seuraavalla sijalla oli »muiden» rikosten osuus, 19.1 %. Väkijoumalainsäädäntöön kohdistuvia rikoksia oli 15.2 % ja yksilöön kohdistuvia rikoksia 3.5 %. Rikoksista tuomitut irtolaiset olivat yleensä tehneet ensimmäisen rikoksensa nuorina, miehistä 24.8 % alle 21-vuotiaina ja 46.5 % alle 25-vuotiaina, naisista vastaavasti 38.8 % ja 65.5 %.

Sukupuolitautia oli aikaisemmin sairastanut miehistä 40 ja naisista 340; miehiä koskevat tiedot perustuvat heidän omiin ilmoituksiinsa. Keuhkotautia oli aikaisemmin sairastanut 6 miestä ja 4 naista. Mielisairaalassa oli aikaisemmin hoidettu 7 miestä ja 13 naista.

Irtolaisten väkijuomien käyttöä koskeva selvitys osoitti, että vain 34 eli 4.5 % oli raittiita, 408 eli 54.3 % käytti väkijuomia jonkin verran ja 309 eli 41.1 % juopotteli.

Kertomusvuonna asuivat irtolaiset pääasiassa seuraavasti:

Asui	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Kotona	56	33.9	62	10.6	118	15.7
Asukkaina	33	20.6	195	33.2	228	30.3
Yömajassa	59	35.8	153	26.1	212	28.2
Mualla ¹⁾	17	10.3	177	30.1	194	25.8
Yhteensä	165	100.0	587	100.0	752	100.0

Köyhäinhoitoa ennen kertomusvuotta oli huollossa olevista irtolaisista saanut 198 henkilöä eli 26.3 % kaikista, erikseen miehistä 31.5 % ja naisista 24.9 %. Kertomusvuonna sai heistä köyhäinhoidollista avustusta 11 miestä ja 18 naista. Heidän saamansa kotiaavustuksen määrä oli 65 851 mk.

Lisäksi huollettiin heitä, lukuunottamatta irtolaistyölaitoksia, köyhäinhuoltotoimenpitein muissa laitoksissa yhteensä 3 658 huoltopäivää, jotka jakautuivat seuraavalla tavalla:

Laitosryhmä	Miesten huoltopäiviä	Naisten huoltopäiviä	Huoltopäiviä kaikkiaan
Kunnalliskoti	102	406	508
Työlaitokset	369	—	369
Sairaalat	103	641	744
Tuberkuloosisairaalat	105	12	117
Mielisairaalat	265	996	1 261
Yhteensä	944	2 055	2 999

Kustannukset. Kaupunkikunnan bruttomenot irtolaishuollosta nousivat kertomusvuonna 2 878 530: 25 mk:aan. Tuloina saatiin vastaavasti korvauksina toisilta kunnilta 100 850: 30 mk, joten nettomenoiksi jäi 2 777 679: 95 mk.

c. Alkoholistilakiin perustuva huolto

Huollettavien lukumäärä. Alkoholistihuoltotoimenpiteiden alaisina oli kertomusvuoden aikana kaikkiaan 1 991 eri henkilöä, joista 1 794 miestä ja 197 naista, eli enemmän henkilöitä kuin yhtenäkkään aikaisempana vuonna. Niiden vuosien aikana, joina lakimääräistä alkoholistihuoltoa Helsingin kaupungissa on suoritettu, on vuosittain huollettu seuraavat määrät alkoholisteja:

Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
1937	385	36	421	1942	493	50	543
1938	764	41	805	1943	650	98	748
1939	817	38	855	1944	509	109	618
1940	533	14	547	1945	1 445	198	1 645
1941	426	12	438	1946	1 794	197	1 991

Kertomusvuonna huollossa olleiden kokonaismäärästä oli jo aikaisemmin huollossa olleita 826 miestä ja 93 naista eli yhteensä 919 henkilöä, joihin nähden huoltotoimenpiteet siis olivat jatkohuoltoa, kun sensijaan ensi kerran vasta kertomusvuonna alkoholisti-

¹⁾ Tarkoittaa lähinnä hotelleissa ja matkustajakodeissa asuvia sekä asunnottomia.

huoltotoimenpiteiden kohteiksi joutui 968 miestä ja 104 naista eli kaikkiaan 1 072 henkilöä. Näitä ns. uusia alkoholisteja on eri vuosina ollut seuraavasti:

Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
1937	385	36	421	1942	242	43	285
1938	484	24	508	1943	346	78	424
1939	315	8	323	1944	191	65	256
1940	150	4	154	1945	915	126	1 041
1941	201	8	209	1946	968	104	1 072
				Yhteensä	4 197	496	4 693

Uusien alkoholistien yhteissumma 4 693 osoittaa niiden eri henkilöiden määrää, jotka ovat joutuneet alkoholistihuoltotoimenpiteiden alaisiksi kuluneena kymmenvuotiskautena. Naisia oli näistä kaikista vain 10.6 %. On vielä mainittava, että alussa esitetyn, kokonaisluvun lisäksi alkoholisteina käsiteltiin 29 henkilöä, jotka kuitenkin ennen pitkää vielä kertomusvuoden kuluessa siirrettiin irtolaishuoltokäsittelyyn ja on heidät tilastollisessa selvityksessä luettu irtolaisiin. Seuraavassa annettava selvitys kohdistuu yleensä kaikkiin kertomusvuoden aikana huollossa olleisiin alkoholisteihin, mutta on kuitenkin tärkeimmissä kohdin lisäksi julkaistu tietoja erikseen uusistakin alkoholisteista, varsinkin jos olosuhteet heidän kohdallaan ovat huomattavammin poikenneet yleiskatsauksesta.

Kaikista alkoholisteista oli syntyperäisiä helsinkiläisiä lähes neljäsosa eli 24.0 %, naisten joukossa suhteellisesti vähemmän kuin miesten. Kaikista alkoholisteista oli syntynyt prosenteissa laskien:

	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Suomen kaupungeissa	48.0	36.6	46.9
» maalaiskunnissa	49.7	61.4	50.8
Ulkomailla	2.3	2.0	2.3

Muita kuin Suomen kansalaisia oli alkoholisteissa 14 henkilöä. Äidinkielenä oli suomi 1 782:lla eli 89.5 %:lla, ruotsi 198:lla eli 9.9 %:lla ja 11:llä jokin muu kieli.

Huollon peruste. Perusteita, joiden nojalla alkoholistien suhteen on ryhdytty lainmukaisiin huoltotoimenpiteisiin, erotetaan tilastossa: 1) vaarallisuus, 2) häiriö tai pahennus, 3) elatusvelvollisuuden laiminlyönti, 4) joutuminen läheisen henkilön rasitukseksi, 5) köyhäinhoidon tarve, 6) juopumuspidätykset sekä 7) vapaaehtoisuus.

Alkoholistien jakautuminen eri ryhmiin sen pääperusteen mukaan, jonka nojalla heidät ensiksi on otettu alkoholistihuoltoon, selviää seuraavasta taulukosta:

Huollon peruste	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Vaarallisuus	17	1.0	—	—	17	0.8
Häiriö tai pahennus	630	35.1	55	27.9	685	34.4
Elatusvelvollisuuden laiminlyönti	92	5.1	3	1.5	95	4.8
Rasitukseksi joutuminen	114	6.4	7	3.6	121	6.1
Köyhäinhoidon tarve	6	0.3	—	—	6	0.3
Juopumuspidätykset	865	48.2	126	64.0	991	49.8
Vapaaehtoisuus	70	3.9	6	3.0	76	3.8
Yhteensä	1 794	100.0	197	100.0	1 991	100.0

Juopumuspidätykset olivat jatkuvasti huoltoon joutumisen perusteena suurimmalla osalla alkoholisteja, 49.8 %:lla. Toisella sijalla olivat ne, jotka olivat olleet ilmeiseksi häiriöksi tai pahennukseksi ympäristölleen, 34.4 % (edellisenä vuonna 22.7 %). Taloudellisten seikkojen, nim. elatusvelvollisuuden laiminlyönnin, omaisten rasitukseksi joutumisen tai köyhäinhoidon tarpeen johdosta joutui huoltoon 11.2 % (edellisenä vuonna 16.2 %). Vaarallisuus oli perusteena vain 0.8 %:lla. Uusien alkoholistien kohdalla

olivat eri perusteiden suhteelliset osuudet jokseenkin saman suuruiset. Vapaaehtoisena oli huollossa 76 alkoholistia ¹⁾.

Huoltotoimenpiteet. Alkoholistien palauttamiseksi raittiiseen ja säännölliseen elämäntapaan voidaan alkoholistilain mukaan edeltävänä toimenpiteenä käyttää varoitusta ja sen yhteydessä tapahtuvaa ohjausta ja tukevaa toimintaa. Varsinaisina huoltotoimenpiteinä tulevat kysymykseen raittiusvalvonta ja hoito yleisessä alkoholistihuoltolassa. Alkoholistihuoltolasta poispäästetty henkilö on vielä sen jälkeen lain määräämän ajan raittiusvalvonnassa, jota seuraavassa nimitetään jälkivalvonnaksi. Huollossa olleiden alkoholistien ryhmittäminen heihin kertomusvuoden aikana viimeksi sovelletun toimenpiteen mukaan käy selville seuraavasta taulukosta:

Huoltotoimenpide	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Varoitus	1 012	56.4	94	47.7	1 106	55.6
Raittiusvalvonta	434	24.2	70	35.5	504	25.3
Huoltolahoito, täytäntöönpanematon	96	5.4	16	8.1	112	5.6
Huoltolahoito, täytäntöönpantu	90	5.0	11	5.6	101	5.1
Jälkivalvonta	162	9.0	6	3.1	168	8.4
Yhteensä	1 794	100.0	197	100.0	1 991	100.0

Mahdollisuudet alkoholistien sijoittamiseksi huoltolahoitoon ovat edellisiin vuosiin verraten parantuneet, ja osaksi siitä johtuen on huoltolahoidossa olleiden absoluuttinen lukumäärä ja prosentuaalinen osuus huomattavasti noussut. Jos lasketaan yhteen sekä ne, jotka huoltoloihin lähetettiin tai siellä jo edellisestä vuodesta olivat, että ne, joiden kohdalla huoltolaan lähettämispäätöstä ei syystä tai toisesta kertomusvuoden aikana pantu täytäntöön, oli huoltolahoitoasteella olevien osuus 10.7 %. Vertailun vuoksi on paikallaan mainita, että kaikkien niiden alkoholistien osuus, jotka olivat saaneet tai joille oli suunniteltu annettavaksi huoltolahoitoa, eli siis ryhmiin Huoltolahoito ja Jälkivalvonta luetut, oli kertomusvuonna viidesosa kaikista huolletuista alkoholisteista sen oltua edellisenä vuonna vain 13.4 %.

Uusista alkoholisteista jäi varoitusasteelle valtaosa eli 78.6 %, raittiusvalvontaan 12.6 %, huoltolahoitoon määrättyinä oli 5.6 %, kun sitä vastoin jälkivalvontaan oli uusista alkoholisteista ehtinyt vain 3.2 %.

Huoltopäivien luku alkoholistihuoltoloissa oli yhteensä 23 262 joista 1 405 oli naisten.

Siviilisääty ja syntyperä. Siviilisäätyyn nähden ryhmittäytyivät alkoholistit seuraavasti:

Siviilisääty	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Naimattomia	553	30.8	48	24.4	601	30.2
Naineita, yhdessä asuvia	933	52.0	81	41.1	1 014	50.9
» erossa asuvia	116	6.5	20	10.1	136	6.8
Leskiä	40	2.2	23	11.7	63	3.2
Eronneita	152	8.5	25	12.7	177	8.9
Yhteensä	1 794	100.0	197	100.0	1 991	100.0

Naimisissa olevista miehistä asui kuitenkin 116 ja naisista 20 erossa aviopuolisostaan. Aviottomina syntyneitä oli alkoholisteista 5.0 %, erikseen miehistä 4.6 % ja naisista 8.1 %. Kodin ulkopuolella oli kasvatettu 5.6 % kaikista alkoholisteista. Lapsia oli 915 alkoholistilla yhteensä 1 768, joista aviottomia 56.

Ikä. Alkoholistihuoltoon joutuneiden ikäryhmitys osoittaa, että suurin osa alkoholisteja oli 30—39 vuotiaita, nimittäin 40.7 %. Myös 40—49 vuotiaita oli runsaasti, 34.1 %.

¹⁾ Huomattava on, että vapaaehtoisina huoltoloissa hoidetuista alkoholisteista huoltolautakunta saa virallisen tiedon vasta sen jälkeen kun asianomaiset ovat vapautuneet huoltoloista ja joutuneet ns. jälkivalvontaan.

Alle 21-vuotiaita oli vain 0.7 % ja 50 vuotta vanhempia oli 13.7 %. Eri ikäluokkien osuudet olivat:

	18—20 v.	21—29 v.	30—39 v.	40—49 v.	50—59 v.	60 v.—	Kaikkiaan
Luku	13	215	811	679	234	39	1,991
%	0.7	10.8	40.7	34.1	11.7	2.0	100.0

Kaikkien alkoholistihuollossa olleiden miesten keski-ikä oli 39 vuotta ja 5 kuukautta ja naisten 40 vuotta ja 4 kuukautta, sekä uusien alkoholistien vastaavasti 37 vuotta 11 kuukautta sekä 38 vuotta 8 kuukautta. Keski-iat ovat täten nousseet edelliseen vuoteen verraten.

Koulusivistykseltään oli alkoholisteissa 88 eli 4.4 % sellaisia, jotka eivät olleet käyneet mitään koulua, vain osan kansakoulua oli käynyt 143 eli 7.2 %, kansakoulun käyneitä oli 1 383 eli 69.5 %, oppikoulua vähemmän kuin 5 luokkaa käynyt oli 74 eli 3.7 %, keskkoulu-, oppikoulun lukioluokkien tai ylioppilassivistys oli 139:llä eli 7.0 %:lla, akateemisen loppututkinnon oli suorittanut 25 eli 1.3 %, kaupallinen tai muu ammattikoulusivistys oli 136:lla eli 6.8 %:lla ja kolmen alkoholistin koulusivistyksestä ei ollut tietoa.

Ammatti. Ammattinsa mukaan alkoholistit jakautuivat seuraavasti:

Ammattiryhmä	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	61	3.4	1	0.5	62	3.1
Maanviljelystä tai sen sivuelinkeinoja harjoittavia	6	0.3	2	1.0	8	0.4
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	159	8.9	23	11.7	182	9.1
Liikkeenkilökontta:						
a) päällystää, työnjohtajia, konttorihenkilökuntaa	139	7.7	13	6.6	152	7.6
b) työntekijöitä	21	1.2	8	4.1	29	1.5
Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä	855	47.7	92	46.7	947	47.6
Muita työntekijöitä	439	24.5	32	16.2	471	23.7
Merimiehiä ja kalastajia	38	2.1	—	—	38	1.9
Yleisessä palveluksessa tai yksityisissä laitoksissa toimivaa palveluskuntaa ...	49	2.7	—	—	49	2.5
Yksityisten palveljoita	—	—	16	8.1	16	0.8
Muun elinkeinon harjoittajia	13	0.7	6	3.1	19	0.9
Ilman varsinaista tai tunnettua elinkeinoa olevia	14	0.8	4	2.0	18	0.9
Yhteensä	1 794	100.0	197	100.0	1 991	100.0

Suurimman ammattiryhmän muodostivat jatkuvasti tehdas- ym. ammattityöntekijät kuuluen siihen 47.6 % kaikista alkoholisteista. Myös muiden työntekijäin (apu-, satama- ym. työntekijäin) osuus oli huomattava, 23.7 %. Seuraavina suuruusjärjestyksessä olivat itsenäiset liikkeenharjoittajat, liikealan päällystö ja konttorihenkilökunta sekä virkamiehet ja vapaiden ammattien harjoittajat. Naisten keskuudessa olivat suurimpina ryhminä tehdas- ym. ammattityöntekijät, muut työntekijät (aputyöntekijät, siivoojat yms.), itsenäiset liikkeenharjoittajat sekä yksityisten palvelijat.

Vanhempiensa ammatin mukaan ryhmittyivät kaikki alkoholistit siten, että 575 oli ammattityöntekijäin, 354 itsenäisten liikkeenharjoittajain, 350 muiden työntekijäin, 345 maatalousammattia harjoittavien, 123 liikealalla työskentelevien, 107 virkamiehien ja vapaiden ammattien harjoittajien kodeista, muiden ammattiryhmien ollessa aivan vähäisiä.

Muita tietoja. Yllä olevien selvitysten lisäksi on jatkuvasti tutkittu alkoholistien juopottelun laatua, rikollisuutta, sairauksia, niitä olosuhteita, joissa he asuvat ym. ja esitetään seuraavassa eräitä tärkeimpiä täten saatuja tietoja.

Alkoholistihuoltoon otettujen henkilöiden juopottelun ja heidän pääasiallisesti käyttämiensä väkijuomien laatua valaisee seuraava yhdistelmä:

Väkijuomien laatu	Juopottelun laatu						Alkoholisteja kaikkiaan		
	jatkuva		kausittainen		säännötön				Yhteensä
	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	
Väkevät juomat	507	28	163	10	1 117	155	1 787	193	1 980
Olut	1	—	—	—	4	1	5	1	6
Viini	—	2	—	—	2	1	2	3	5
Yhteensä	508	30	163	10	1 123	157	1 794	197	1 991

Pääasiallisesti viiniä käyttäviä oli vain viisi, minkä lisäksi 410 väkevien juomien ja oluen ryhmiin luetuista alkoholisteista käytti sitä lisäjuomana. Mainittakoon vielä, että lisäjuomana oli 106 alkoholistilla tapana käyttää teknillisiä juomia, so. denaturoitua spritää, eau de cologneä ym. tai myös muita huumausaineita. Väkijuomien käytön alkoholistit olivat aloittaneet seuraavan yhdistelmän osoittamassa iässä:

	Väkijuomien käyttö oli alkanut huoltoon joutuneiden ollessa						Alkoholisteja kaikkiaan
	Alle 18 v.	18—20 v.	21—24 v.	25—29 v.	30— v.	Ikä tuntematon	
Miehet	281	815	448	189	60	1	1 794
Naiset	8	53	36	48	52	—	197
Kaikki, luku	289	868	484	237	112	1	1 991
» %	14.5	43.6	24.3	11.9	5.6	0.1	100.0

Rikoksista tuomittuja ¹⁾ oli alkoholisteista 575 eli 28.9 %, joista 44 naista. Näistä oli 208 miestä ja 19 naista kaksi tai useamman kerran tuomittuja. Omaisuusrikokset olivat olleet alkoholistien yleisimmin tekemiä rikoksia, 56.6 % kaikista, yksilöön kohdistuvia rikoksia oli 13.2 %, väkijuomalainsäädäntöön kohdistuvia 9.1 % ja loput muita rikoksia. Rikoksista tuomituista alkoholisteista oli suuri osa tehnyt ensimmäisen rikoksensa sangen nuorella iällä, nim. alle 21-vuotiaana, miehistä 20.3 % ja naisista 18.2 %. Jos tämä ikäraja korotetaan 25 vuoteen, niin nousevat vastaavat prosenttiluvut 40.5 %:iin ja 29.6 %:iin. Irtolaisina oli alkoholisteista ennen huoltoon joutumistaan käsitelty 201 eli 10.1 %, niistä 58 naista.

Sukupuolitauteja oli ennen huoltoonjoutumisvuotta sairastanut 391 miestä ja 52 naista. Keuhkotautia oli aikaisemmin sairastanut 75 miestä ja 5 naista. Mielisairaaloissa ²⁾ oli hoidettu 143 miestä ja 6 naista.

Seuraava yhdistelmä osoittaa, missä alkoholistit kertomusvuonna suurimman osan vuotta asuivat:

Asui:	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Kotona	1 125	62.7	104	52.8	1 229	61.7
Asukkina	208	11.6	53	26.9	261	13.1
Yömajassa	334	18.6	34	17.3	368	18.5
Muualla	127	7.1	6	3.0	133	6.7
Yhteensä	1 794	100.0	197	100.0	1 991	100.0

¹⁾ Tiedot perustuvat pääasiallisesti asianomaisten omiin ilmoituksiin. — ²⁾ Hoidon syynä ei ole tarvinnut olla varsinainen mielisairaus, koska vaikeimpia alkoholisteja on aikaisemmin huoltoloiden puutteessa täytynyt hoitaa mielisairaaloissa.

Työssä oli miehistä 1 549 eli 86.4 % ja naisista 153 eli 77.7 %. Työttömiä oli 241 miestä ja 44 naista. Pysyväisesti työkyvyttömiksi todettiin 4 miestä.

Köyhäinhuoltoavustusta oli ennen huoltoon joutumistaan saanut miehistä 562 ja nais-alkoholisteista 45 yhteensä 607 henkilöä eli 30.5 % kaikista alkoholisteista. Kertomusvuonna sai köyhäinhuollon avustusta yhteensä 142 henkilöä eli 7.1 % kaikista alkoholisteista. Heidän saamansa kotiavustuksen määrä oli kaikkiaan 492 988 mk. Lisäksi hoidettiin heitä köyhäinhuoltolain nojalla eri laitoksissa seuraavien lukujen lähemmin osoittamalla tavalla.

Laitosryhmä	Miesten huoltopäiviä	Naisten huoltopäiviä	Huoltopäiviä kaikkiaan
Kunnalliskoti	2 087	37	2 124
Työlaitokset	2 349	291	2 640
Sairaalat	2 385	119	2 504
Mielisairaalat	1 442	73	1 515
Tuberkuloosisairaalat	708	—	708
Yhteensä	8 971	520	9 491

Kustannukset. Kaupunkikunnan bruttokustannukset alkoholistihuollosta nousivat kertomusvuonna 2 346 720: 60 mk:aan. Tuloina saatiin vastaavasti valtiolta, muilta kunnilta ja yksityisiltä korvauksina yhteensä 74 267: 65 mk, joten kaupungin lopullisiksi nettomenoiksi jäi 2 272 452: 95 mk.

Juopumuspidätystilastoa Helsingissä asuvista henkilöistä. Irtolais- ja alkoholisti-huoltokanslian toiminnan taustaksi esitetään edelleen eräitä selvityksiä juopumuspidätyksistä, sikäli kuin ne koskevat Helsingissä asuvia henkilöitä.

Ns. juopumuspidätyskortiston mukaan pidätettiin kertomusvuonna 15 293 eri henkilöä, joista miehiä 13 465 ja naisia 1 828. Edelliseen vuoteen verraten oli pidätettyjä 2 200 henkilöä enemmän. Ensi kertaa pidätettyjä oli 6 392 ja syytteeseen asetettiin 3 109 henkilöä. Pidätyskertojen luku oli kaikkiaan 32 030. Keskimääräinen pidätyskertojen luku henkilöä kohden vuoden aikana oli kutakin pidätettyä miestä kohden 2.04 ja kutakin naista kohden 2.46. Eniten pidätyksiä sattui syys- ja elokuussa, vähiten helmi- ja tammikuussa.

Mainittakoon vielä, että kaikista juopumuspidätyskortistossa olevista oli alkoholisteina rekisteröityjä 2 689 sekä irtolaisina rekisteröityjä 652.

Juopumuspidätykset v. 1937—46 jakautuivat pidätettyjen asuin- ja pidätyspaikan mukaan seuraavasti:

Vuosi	Helsingissä asuvien pidätykset huoltolautakunnan tilaston mukaan			Pidätysten luku Helsingissä poliisilaitoksen tilaston mukaan	
	Helsingissä tapahtuneet	Mualla tapahtuneet	Yhteensä	Kaikkiaan	Niistä muualla asuvien pidätyksiä
1937	16 640	1 563	18 203	20 357	3 717
1938	17 464	1 604	19 068	20 155	2 691
1939	15 711	1 573	17 284	18 031	2 320
1940	13 549	1 952	15 501	16 378	2 829
1941	12 466	1 319	13 785	15 104	2 638
1942	13 795	1 484	15 279	17 922	4 127
1943	15 668	1 267	16 935	20 680	5 012
1944	10 834	526	11 360	13 021	2 187
1945	24 537	2 289	26 826	27 673	3 136
1946	29 446	2 584	32 030	33 898	4 452

Yksityiskohtaisempia tietoja juopumuksesta pidätettyjen iästä, pidätyskertojen lukumäärästä sekä pidätyksien luvusta kunakin vuoden kuukautena on julkaistu taulukko-osastossa, taulukoissa 9 ja 10.

III. Huoltotoimen kustannukset

a. Tulot ja menot

Kaupungin talousarviossa osoitettiin huoltotointa varten v:ksi 1946 varoja yhteensä 104 424 384 mk, josta määrästä kuitenkin 1 000 000 mk kaupunginhallituksen käytettäväksi arvaamattomien tarpeiden varalta. Huoltolautakunnalle jäi siis käytettäväksi määrärahoja yhteensä 103 424 384 mk, johon sisältyi Helsingin sokeaintalosaatiölle tuleva 81 675 mk:n suuruinen avustus, minkä lisäksi kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus myönsivät vuoden varrella lautakunnalle lisämäärärahoja yhteensä 29 787 380: 95 mk, josta määrästä 336 441: 35 mk viljelyspalstatoimintaa varten.

Huoltolautakunnan bruttomenot nousivat kaiken kaikkiaan 152 466 217: 70 mk:aan mutta kun siitä vähennetään Helsingin sokeaintalosaatiölle jaettu 81 675 mk:n avustus sekä viljelyspalstatoimintaan käytetyt 336 441: 35 mk, jää varsinaiseen huoltotoimintaan käytetyksi 152 048 101: 35 mk. Kun tästä huoltomenojen kokonaismäärästä vähennetään tulot 37 282 377: 50 mk, jää jäljelle 114 765 723: 85 mk, mikä summa siis osoittaa huoltolautakunnan suorittamasta varsinaisesta huoltotoiminnasta kaupunkikunnalle aiheutuneet todelliset nettomenot v. 1946. Mainittuun summaan sisältyy tällöin myös alkoholistien ja irtolaisten huollosta aiheutuneet kustannukset. Edellisestä vuodesta nousivat nettomenot 50 251 442: 40 mk:lla. Nettomenot ovat kymmenvuotiskautena 1937—46 vaihdelleet seuraavasti:

Vuosi	Mk	Vuosi	Mk
1937	43 319 251: 85	1942	42 236 475: 90
1938	37 437 812: —	1943	41 433 239: 30
1939	37 559 245: —	1944	42 932 471: 60
1940	44 656 114: 05	1945	64 514 281: 45
1941	47 858 836: 75	1946	114 765 723: 85

Seuraavat taulukot ¹⁾ osoittavat huoltotoimen arvioitujen ja todellisten tulojen ja menojen jakautumisen eri ryhmiin v. 1946:

T u l o t	Arvioidut tulot talousarvion mukaan	Todelliset tulot tilien mukaan	Määrä, jolla todelliset tulot ylittivät (+) tai alittivat (—) lasketut
	Markkaa ja penniä		
Korvaukset annetusta huollosta	13 400 000 —	12 905 468 35	— 494 531 65
Kunnalliskoti laitoksineen:			
Kunnalliskoti	305 000 —	264 900 90	— 40 099 10
Työlaitos	696 000 —	771 171 40	+ 75 171 40
Maanviljelys	650 000 —	1 026 144 —	+ 376 144 —
Sikala	1 115 000 —	941 326 75	— 173 673 25
Pesulaitos	4 023 200 —	4 223 732 —	+ 200 532 —
Tervalammen työlaitos	1 578 000 —	1 654 068 75	+ 76 068 75
Tervalammen maatila	7 270 700 —	6 888 558 20	— 382 141 80
Työtuvat	4 000 100 —	7 055 102 15	+ 3 055 002 15
Luontoisetujen korvaukset	1 406 398 —	²⁾ 1 551 905 —	+ 145 507 —
Yhteensä	34 444 398 —	37 282 377 50	+ 2 837 979 50

¹⁾ Yksityiskohtaisemmat tiedot on julkaistu Helsingin kaupungin tilastossa. V. 31. 1946. —

²⁾ Luontoisetujen korvauksista saatiin koko korvaussumma kunnalliskodista.

Menot	Talousarvioon otetut määrä- rahat	Vuoden varrella myönnettyt lisä- määrärahat	Todelliset menot tilien mukaan	Säästö (+) tai ylitys (—)	
	Markkaa ja penniä				
Huoltolautakunta ja sen kansliat ...	8 941 445 —	10 442 238 75	19 021 256 75	+	362 427 —
Kassa- ja tilitoimisto	901 056 —	998 545 10	1 643 018 35	+	256 582 75
Asiamiestoimisto	2 758 858 —	3 822 473 25	6 280 282 40	+	301 048 85
Kunnalliskoti laitoksineen:					
Yhteiset kustannukset	1 334 031 —	2 120 036 —	3 676 055 65	—	221 988 65
Kunnalliskoti	21 043 104	6 611 199 50	30 886 707 —	—	3 232 403 50
Työlaitos	3 224 598 —	1 136 433 50	4 004 956 55	+	356 074 95
Maanviljelys	294 088 —	153 512 —	439 908 —	+	7 692 —
Sikala	1 109 973 —	318 620 —	1 428 435 90	+	157 10
Pesulaitos	2 036 570 —	1 150 345 —	3 230 505 90	—	43 590 90
Tervalammen työlaitos	3 699 718 —	904 899 25	4 541 603 85	+	63 013 40
Tervalammen maatila	6 782 300 —	318 811 —	5 072 381 05	+	2 028 729 95
Työtuvat	11 381 968 —	1 370 357 25	11 654 628 —	+	1 097 697 25
Yksityishoito	150 000 —	—	7 200 —	+	142 800 —
Sairaanhoido	14 700 000 —	—	22 660 231 85	—	7 960 231 85
Lääkkeet ja sairaanhoidotarvikkeet	500 000 —	—	1 194 805 75	—	694 805 75
Suoranaiset avustukset	24 000 000 —	103 469 —	35 601 873 05	—	11 498 404 05
Päivähoitokustannukset	15 000 —	—	14 892 —	+	108 —
Matkakulut	110 000 —	—	180 533 30	—	70 533 30
Hautauskulut	360 000 —	—	508 826 —	—	148 826 —
Viljelyspalstatointa	—	336 441 35	336 441 35	—	—
Yhteensä	103 342 709 —	29 787 380 95	152 384 542 70	—	19 254 452 75

Yhteiskunnallisen huollon aiheuttaman kunnallisen rasituksen suhteellisen suuruuden ja siinä ilmenevän kehityssuunnan selvittämiseksi on verrattu huoltotoimen bruttomenoja kunakin vuonna kaupungin väkilukuun, jolloin on käytetty kirkonkirjoihin ja siviili-rekisteriin merkittyä väkilukua kunkin vuoden lopussa. Viimeksi kuluneiden kymmenen vuoden aikana on täten laskettu meno asukasta kohden ollut seuraava:

Vuosi	Mk	Vuosi	Mk	Vuosi	Mk	Vuosi	Mk	Vuosi	Mk
1937 ...	196: 92	1939 ...	181: 30	1941 ...	210: 10	1943 ...	195: 05	1945 ...	281: 97
1938 ...	178: 91	1940 ...	191: 64	1942 ...	194: 93	1944 ...	195: 32	1946 ...	410: 01

b. Annetusta huollosta perityt korvaukset

Asiamiestoimiston toimesta perittiin v. 1946 rahakorvauksina annetusta huollosta 18 963 173: 60 mk, josta 12 905 468: 35 mk koski huoltolautakunnan ja 6 057 705: 25 mk lastensuojelulautakunnan antamaa huoltoa. Perimistyö jakautui seuraavasti:

	Korvaus huolto- lautakunnan antamasta huollosta, mk	Korvaus lasten- suojelulautakun- nan antamasta huollosta, mk	Yhteensä, mk
Valtiolta peritty	3 371 473: 95	436 155: 20	3 807 629: 15
Toisilta kunnilta peritty	4 112 006: 55	1 823 217: 15	5 935 223: 70
Yksityisiltä peritty	5 421 987: 85	3 798 332: 90	9 220 320: 75
Yhteensä	12 905 468: 35	6 057 705: 25	18 963 173: 60

Paitsi rahassa suoritettua korvausta sai kunta hyvitystä huoltolautakunnan ja lasten-suojelulautakunnan antamasta huollosta 38 mieheltä ja 1 naiselta Käpylän ja Tervalammen työlaitoksissa suoritettun työn muodossa. Täten saadun työkorvauksen määrä

oli kertomusvuonna yhteensä 164 898: 65 mk, josta 160 604: 15 mk huoltolautakunnalta saadun ja 4 294: 50 mk lastensuojelulautakunnalta saadun hoidon hyvitystä. Kaikkiaan kertyi raha- ja työkorvausta seuraavasti:

	Korvaus huolto- lautakunnan an- tamasta huol- lost, mk	Korvaus lasten- suojelulautakun- nan antamasta huollosta, mk	Yhteensä, mk
Rahasuoritukset	12 905 468: 35	6 057 705: 25	18 963 173: 60
Työllä korvattu	160 604: 15	4 294: 50	164 898: 65
	Kaikkiaan 13 066 072: 50	6 061 999: 75	19 128 072: 25

Huoltolautakuntaa koskeva rahakorvausten yhteismäärä nousi edelliseen vuoteen verraten 170 016: 45 mk eli 1.3 %. Erikseen laskien nousivat valtiolta saatujen korvausten määrä 380 994: 75 mk eli 12.7 % ja toisilta kunnilta perittyjen 1 340 383: 60 mk eli 48.4 %, kun sitä vastoin yksityisiltä perittyjen määrä aleni edellisen vuoden ennätysmäärästä 1 551 361: 90 mk eli 22.2 %. Yksityisiltä perittyjen korvausten suhteellinen osuus kaikista perityistä korvauksista on kymmenvuotiskautena 1937—46 kehittynyt seuraavasti:

Vuosi	%	Vuosi	%	Vuosi	%	Vuosi	%	Vuosi	%
1937	21.7	1939	41.3	1941	34.3	1943	49.7	1945	54.8
1938	35.6	1940	32.4	1942	35.1	1944	47.9	1946	42.0

Huoltolautakuntaa koskevien perittyjen korvausten kehityssuuntaa voidaan ilmaista vertaamalla niiden määrää huoltotoimen bruttomenoihin. Sanotut suhdeluvut julkaistaan alla kymmeneltä viime vuodelta, mutta on tällöin otettava huomioon, että kunkin kalenterivuoden aikana perityt korvaukset koskevat yleensä ei ainoastaan samana vuonna vaan useina edellisinäkin vuosina annettua huoltoa. Suhdeluvut ovat seuraavat:

Vuosi	%	Vuosi	%	Vuosi	%	Vuosi	%	Vuosi	%
1937	15.6	1939	18.2	1941	15.0	1943	17.7	1945	13.3
1938	17.0	1940	13.3	1942	17.5	1944	16.2	1946	8.5

IV. Taulukkoliitteet

1. Köyhäinhoidon avunsaajat asunto-olojensa mukaan v. 1946

Asuntomuoto	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
1 huone	503	1 474	47	2 024
2 huonetta	244	421	36	701
3 "	37	50	9	96
4 "	9	25	—	34
Asui asukkina	228	727	6	961
» yömajassa	240	47	—	287
» laitoksissa koko vuoden	738	1 341	1	2 080
Tuntematon	737	725	53	1 515
Yhteensä	2 736	4 810	152	7 698

2. Köyhäinhoidon avunsaajat avustuksen säännöllisyyden ja lyhytaikaisuuden sekä huoltomuodon mukaan v. 1946

Huoltomuoto	Säännöllistä avustusta saaneet				Lyhytaikaista avustusta saaneet ¹⁾				Avunsaajia kaikkiaan
	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä	
Yksinomaan laitoksissa olleita	758	1 360	3	2 121	662	652	101	1 415	3 536
Yksinomaan yksityishoidossa olleita	2	1	—	3	—	—	—	—	3
Yksinomaan kotiaavustusta saaneita	193	1 270	—	1 463	597	966	26	1 589	3 052
Laitoshoidossa ja yksityishoidossa olleita	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Laitoshoidon lisäksi kotiaavustusta saaneita	175	276	—	451	349	285	22	656	1 107
Yksityishoidon lisäksi kotiaavustusta saaneita	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Yhteensä	1 128	2 907	3	4 038	1 608	1 903	149	3 660	7 698

3. Kunnalliskodin yhteydessä olevan työlaitoksen työtoiminta v. 1946

Työtoiminnan haarat	Työtoiminnasta kertyneet tulot, mk				Siitä	
	Kunnalliskodille tehdyistä töistä	Työlaitokselle tehdyistä töistä	Muille laitoksille ja yksityisille tehdyistä töistä	Yhteensä	Käytettyjen työtarvikkeiden arvo, mk	Nettotulot (työpalkat), mk
Puunjalostamo	148 548	2 223	311 275	462 046	209 579	252 467
Jalkinetyöt	102 230	4 692	37 080	144 002	50 043	93 959
Sepäntyöt	48 238	130	19 085	67 453	8 947	58 506
Maalaamo	68 362	4 827	231 759	304 948	76 305	228 643
Räätälintyöt	92 539	14 920	14 109	121 568	72 787	48 781
Sekalaistyöt	75 723	250	17 049	93 022	4 207	88 815
Yhteensä	535 640	27 042	603 357	1 193 039	421 868	771 171

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 97.

4. Irtolaishuollossa olleet henkilöt heitä koskevien henkilötietojen ja huollon perusteen mukaan v. 1946

Huollossa olleita koskevat henkilötiedot	Irtolaishuollon peruste										Huollossa olleita kaikkiaan		
	Kuljek- siva elämä		Työn vieroksu- minen		Kerjuu		Am- matti- hau- reus	Muu peruste					
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	M. sp.	
Irtolaishuollossa olleita kaikkiaan	31	84	46	130	8	2	370	80	1	165	587	752	
<i>Siviilisaäty</i>													
Naimattomia	26	61	25	70	4	1	229	34	—	89	361	450	
Naineita, yhdessä asuvia	3	7	15	19	2	—	45	37	1	57	72	129	
Naineita, erossa asuvia	1	8	3	12	2	—	42	3	—	9	62	71	
Leskiä	1	2	1	7	—	1	15	—	—	2	25	27	
Eronneita	—	6	2	22	—	—	39	6	—	8	67	75	
<i>Syntyperä ja kasvatustaipaikka</i>													
Aviosyntyisiä	24	76	38	114	8	1	321	76	1	146	513	659	
kotona kasvatettuja	21	66	33	106	7	1	285	70	1	131	459	590	
kodin ulkopuolella kasvatettuja	3	10	5	8	1	—	36	6	—	15	54	69	
Aviottomia	7	8	8	16	—	1	48	4	—	19	73	94	
kotona kasvatettuja	4	5	7	5	—	—	25	2	—	13	35	48	
kodin ulkopuolella kasvatettuja	3	3	1	11	—	1	23	2	—	6	38	44	
Syntyperä tuntematon	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	
kotona kasvatettuja	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	
kodin ulkopuolella kasvatettuja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
<i>Ammattiryhmä</i>													
Virkamiehiä yms.	1	—	—	—	—	—	1	1	—	2	1	3	
Maanviljelystä tai sen sivuelinkeinoja harjoittavia	—	7	—	1	—	—	5	1	—	1	13	14	
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	—	4	3	15	—	—	24	5	—	8	43	51	
Liikkeenkilökuntaa:													
a) päällystöä, työnjohtajia	1	1	3	2	—	—	11	1	—	5	14	19	
b) työntekijöitä	—	3	—	5	—	—	16	1	—	1	24	25	
Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä	5	34	12	61	1	—	150	35	1	53	246	299	
Muita työntekijöitä	22	8	25	21	7	1	54	30	—	84	84	168	
Merimiehiä ja kalastajia	2	—	3	—	—	—	1	4	—	9	1	10	
Yleisten laitosten palveluskuntaa	—	—	—	—	—	—	3	2	—	2	3	5	
Yksityisten palvelijoita	—	25	—	24	—	—	96	—	—	—	145	145	
Muun elinkeinon harjoittajia	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	3	3	
Ilman varsinaista tai tunnettua elin- keinoa olevia	—	2	—	1	—	1	6	—	—	—	10	10	

5. Irtolais- tai alkoholistihuollossa olleet henkilöt rikollisuutensa, irtolaisuutensa tai väkijuomien käytön alkamisiansä mukaan v. 1946

Huollossa olleiden rikollisuus, irtolaisuus tai väkijuomien käyttö alkoi heidän ollessaan	Irtolaishuollossa olleet						Alkoholistihuollossa olleet								
	Teki ensimmäisen rikoksen			Joutui ensimmäiseen irtolaiskäsitteilyyn			Teki ensimmäisen rikoksen			Joutui ensimmäiseen irtolaiskäsitteilyyn			Alkoi käyttää väkijuomia		
	Mp.	Np.	M. sp.	Mp.	Np.	M. sp.	Mp.	Np.	M. sp.	Mp.	Np.	M. sp.	Mp.	Np.	M. sp.
Alle 18 v.	11	29	40	2	45	47	31	2	33	17	3	20	281	8	289
18—20 »	21	61	82	10	176	186	77	6	83	22	13	35	815	53	868
21—24 »	28	62	90	26	167	193	107	5	112	30	11	41	448	36	484
25—29 »	23	39	62	33	93	126	118	10	128	31	10	41	189	48	237
30—34 »	25	16	41	31	47	78	86	7	93	26	8	34	39	30	69
35—39 »	9	14	23	27	34	61	58	7	65	9	6	15	16	12	28
40—44 »	6	4	10	13	16	29	27	4	31	4	6	10	4	8	12
45—49 »	3	3	6	12	5	17	9	2	11	1	1	2	—	—	—
50—54 »	1	2	3	4	2	6	3	1	4	2	—	2	1	1	2
55—59 »	1	1	2	5	—	5	3	—	3	1	—	1	—	—	—
60— »	1	—	1	2	2	4	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Ikä ilmoittam.	—	1	1	—	—	—	12	—	12	—	—	—	1	—	1
Kaikkiaan	129	232	361	165	587	752	531	44	575	143	58	201	1794	197	1991

6. Irtolaishuollossa olleet henkilöt heitä koske-

	18—20 v.		21—24 v.		25—29 v.		30—34 v.	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
Irtolaishuollossa olleita kaikkiaan	6	46	18	124	33	131	28	96
<i>Pidätetty irtolaisuudesta</i>								
0 kertaa	—	6	2	35	—	46	1	38
1 kerran	4	19	7	36	19	26	18	17
2 kertaa	—	8	6	27	8	24	7	20
3 »	2	4	2	17	4	15	1	13
4— »	—	9	1	9	2	20	1	8
<i>Irtolaishuollon peruste</i>								
Kuljeksiva elämä	3	19	6	32	9	14	3	10
Työn vieroksuminen	3	13	5	30	7	26	6	22
Kerjuu	—	—	—	—	4	1	2	—
Ammattihaureus	—	14	—	62	—	90	—	64
Muu peruste	—	—	7	—	13	—	17	—
<i>Viimeisen huoltotoimenpiteen laatu</i>								
Varoitus	4	11	9	25	22	16	18	16
Kotikuntaan lähettäminen	1	7	2	11	1	5	—	1
Irtolaisvalvonta	—	6	2	20	1	21	—	17
Työlaitos	1	14	2	44	9	58	7	30
Pakkotyö	—	2	—	3	—	4	—	5
Jälkivalvonta	—	6	1	21	—	26	1	27
Ei toimenpidettä	—	—	2	—	—	1	2	—
<i>Syntymäpaikka</i>								
Helsinki	3	5	3	11	5	23	5	12
Helsinkiä ympäröivät kunnat ¹⁾	—	1	1	4	—	3	1	—
Muut Uudenmaan läänin kaupungit	—	1	—	3	—	3	—	2
» » » maalaiskunnat	—	6	2	12	6	10	2	6
» Suomen kaupungit	—	9	2	25	3	20	5	16
» » » maalaiskunnat	3	24	10	69	19	70	15	59
Ulkomaat	—	—	—	—	—	2	—	1
<i>Asui pääasiassa v. 1946</i>								
Kotona	2	11	10	14	11	9	11	8
Asukkina	1	7	1	34	7	46	5	37
Yömajassa	2	12	4	34	13	37	12	18
Mualla	1	16	3	42	2	39	—	33
<i>Työkyky huoltovuonna</i>								
Työkykyisiä	6	46	18	124	32	131	28	96
Pysyvästi työkyvyttömiä	—	—	—	—	1	—	—	—
<i>Saanut köyhäinhoitoa v. 1946</i>								
» » ennen huoltoon joutumista	1	2	2	14	4	29	11	33
<i>Rikollisuus</i>								
Tuomittu 0 kertaa	4	35	7	80	7	89	3	57
» 1 kerran	1	6	2	27	14	25	5	20
» 2 kertaa	—	5	3	9	6	11	8	7
» 3 »	—	—	2	3	4	2	5	4
» 4— »	1	—	4	5	2	4	7	8
<i>Tuomittu v. 1946</i>								
Väkijuomien käyttö	—	1	5	3	—	4	2	5
Raitis	2	7	—	11	1	7	1	1
Käyttää jonkin verran	2	32	14	92	20	77	16	49
Juopottelee	2	7	4	21	12	47	11	46
Tuntematon	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Pidätetty juopumuksesta v. 1946</i>								
Koko vuonna 0 kertaa	3	35	12	93	20	86	16	50
» » 1—2 »	2	6	3	22	6	25	8	20
» » 3— »	1	5	3	9	7	20	4	26
<i>Käsitelty myös alkoholistina v. 1946</i>	—	1	—	—	3	1	2	4

¹⁾ Espoo ja Helsingin maalaiskunta.

vien henkilötietojen mukaan ja ikäluokittain v. 1946

35—39 v.		40—44 v.		45—49 v.		50—54 v.		55—59 v.		60 v.—		Kaikki ikäluokat		
Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	M.sp.
27	89	25	52	12	31	5	11	7	5	4	2	165	587	752
5	30	5	14	2	13	—	4	2	4	3	—	20	190	210
15	23	11	8	5	8	4	3	4	1	—	2	87	143	230
3	13	4	15	2	3	1	2	1	—	—	—	32	112	144
4	10	3	10	2	4	—	2	—	—	1	—	19	75	94
—	13	2	5	1	3	—	—	—	—	—	—	7	67	74
3	5	4	3	2	1	—	—	—	—	1	—	31	84	115
9	20	7	12	4	2	2	4	2	1	1	—	46	130	176
1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	8	2	10
—	63	—	37	—	28	—	7	—	4	—	1	—	370	370
14	1	14	—	6	—	3	—	4	—	2	—	80	1	81
12	12	10	9	6	6	3	2	4	—	1	1	89	98	187
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	5	25	30
3	12	2	10	2	3	—	1	—	—	—	—	10	90	100
6	33	8	11	2	8	2	3	1	1	1	—	39	02	241
—	7	2	6	—	3	—	2	—	1	—	—	2	133	35
5	22	3	16	2	11	—	3	2	3	1	—	15	35	150
1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	4	9
6	10	2	11	—	3	2	3	—	—	—	—	26	78	104
—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	10	13
2	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	11	14
2	3	3	6	1	4	1	3	1	1	—	—	18	151	69
4	19	4	12	1	6	—	2	2	1	—	—	21	310	131
13	53	15	22	7	17	2	3	4	3	4	2	92	22	414
—	1	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	2	5	7
7	10	7	3	3	4	2	3	2	—	1	—	56	162	118
6	32	5	17	3	14	2	4	2	4	1	—	33	195	228
10	20	9	21	4	6	1	3	3	—	1	2	59	153	212
4	27	4	11	2	7	—	1	—	1	1	—	17	77	194
27	89	25	52	12	31	5	11	7	5	4	2	164	587	751
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
1	4	—	4	1	4	1	1	2	—	—	1	11	118	29
9	26	11	16	5	15	2	6	5	3	2	2	52	46	198
2	47	5	28	3	12	3	6	1	1	1	—	36	355	391
8	22	7	9	2	8	—	1	1	—	—	—	40	118	158
8	12	6	5	4	4	1	3	2	1	1	1	39	58	97
4	4	3	5	1	2	1	1	1	1	—	1	21	23	44
5	4	4	5	2	5	—	—	2	2	2	—	29	33	62
4	2	2	1	2	—	—	1	—	1	—	—	15	18	33
—	2	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	4	330	34
12	35	9	18	5	11	4	3	5	—	4	—	91	217	408
15	51	16	34	7	19	1	8	2	4	—	2	70	39	309
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
11	36	11	16	4	11	3	3	3	2	4	—	87	132	419
9	26	6	17	5	9	2	3	2	1	—	1	43	130	173
7	27	8	19	3	11	—	5	2	2	—	1	35	125	160
2	4	3	2	—	5	—	—	—	—	—	1	10	19	29

7. Alkoholistihuollossa olleet henkilöt heitä koskevien henkilötietojen mukaan ja ikäluokittain v. 1946

	18—20 v.		21—24 v.		25—29 v.		30—34 v.		35—39 v.		40—44 v.		45—49 v.		50—54 v.		55—59 v.		60 v.—		Kaikki ikäluokat		
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Np.	Mp.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	M.sp.
Alkoholistihuollossa olleita kaikkiaan ...	12	1	59	9	136	11	319	35	408	49	394	33	229	23	129	19	76	10	32	7	1794	197	1991
<i>Alkoholistihuollon peruste</i>																							
Vaarallisuus	—	—	—	—	2	—	3	—	8	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	17	—	17
Häiriö tai pahennus	—	—	18	2	35	5	110	10	140	15	159	8	87	8	46	4	27	2	8	1	630	55	685
Elatusvelvollisuuden laiminlyönti	1	—	—	—	5	1	13	—	26	1	29	1	9	—	8	—	—	—	1	—	92	3	95
Läheisen henkilön rasitukseksi joutuminen	1	—	7	—	10	—	24	2	22	3	19	—	14	1	5	1	10	—	2	—	114	7	121
Köyhäinhoidon tarve	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	6	—	6
Juopumuspidätykset	10	1	32	7	80	5	148	19	198	30	165	22	113	14	63	14	35	8	21	6	865	126	991
Vapaaehtoisuus	—	—	2	—	4	—	20	4	13	—	18	2	3	—	6	—	4	—	—	—	70	6	76
<i>Huoltotoimenpiteen laatu</i>																							
Varoitus	12	1	45	6	89	4	179	20	238	26	195	14	117	11	77	5	37	3	23	4	1 012	94	1 106
Raittiusvalvonta	—	—	5	3	31	5	72	10	96	16	108	9	63	8	34	11	18	6	7	2	434	70	504
Huoltolahoito, täytöntöönpanematon	—	—	2	—	5	1	19	—	19	4	26	4	16	3	4	2	4	1	1	1	96	16	112
Huoltolahoito, täytöntöönpannut	—	—	2	—	3	1	21	2	15	2	23	5	15	—	3	1	7	—	1	—	90	11	101
Jälkivalvonta	—	—	5	—	8	—	28	3	40	1	42	1	18	1	11	—	10	—	—	—	162	6	168
<i>Syntymäpaikka</i>																							
Helsinki	6	1	21	3	50	3	104	4	98	11	89	6	46	3	17	—	5	1	7	2	443	34	477
Helsinkiä ympäröivät kunnat ¹⁾	—	—	3	—	1	1	6	—	7	—	11	—	4	—	—	—	3	—	1	—	36	1	37
Muut Uudenmaan l:n kaupungit	—	—	—	—	1	—	2	1	8	1	12	—	7	—	7	—	1	—	1	—	39	2	41
Muut Uudenmaan l:n maalaiskunnat	1	—	3	—	8	—	23	2	35	3	23	2	20	4	14	3	10	1	2	1	139	16	155
Muut Suomen kaupungit	4	—	16	1	27	1	54	10	86	7	85	6	53	5	29	3	21	3	4	—	379	36	415
Muut Suomen maalaiskunnat	1	—	16	5	47	6	124	16	163	26	163	19	95	10	59	13	32	5	16	4	716	104	820
Ulkomaat	—	—	—	—	2	—	6	2	11	1	11	—	4	1	3	—	4	—	1	—	42	4	46

¹⁾ Espoo ja Helsingin maalaiskunta.

8. Alkoholistihuollossa olleet henkilöt heidän elämänsä koskevien tietojen mukaan ikäluokittain v. 1946

	Alle 20 v.		21—24 v.		25—29 v.		30—34 v.		35—39 v.		40 v.—		Kaikki ikäluokat		
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	M.sp
Alkoholistihuollossa olleita kaikkiaan	12	1	59	9	136	11	319	35	408	49	860	92	1 794	197	1 991
<i>Asui pääasiassa v. 1946</i>															
Kotona	12	1	42	6	80	7	225	18	271	30	495	42	1 125	104	1 229
Asukkina	—	—	9	3	23	4	27	9	48	8	101	29	208	53	261
Yömajassa	—	—	7	—	28	—	48	6	61	8	190	20	334	34	368
Mualla	—	—	1	—	5	—	19	2	28	3	74	1	127	6	133
<i>Työsuhte huoltovuonna</i>															
Työssä olevia	10	1	51	6	109	9	262	25	361	37	756	75	1 549	153	1 702
Työttömiä	2	—	8	3	26	2	57	10	47	12	101	17	241	44	285
Pysyvästi työkyvyttömiä ..	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3	—	4	—	4
<i>Saanut köyhäinhoitoa v. 1946</i>	—	—	3	—	6	2	20	2	33	2	70	4	132	10	142
<i>Saanut köyhäinhoitoa ennen huoltoon joutumistaan ...</i>	—	—	3	—	18	1	83	7	113	12	345	25	562	45	607
<i>Käsitelty irtolaisuudesta (kerjuusta) ennen v. 1946</i>															
Ei käsitelty	12	1	59	8	132	7	301	24	389	36	758	63	1 651	139	1 790
Varoitettu	—	—	—	1	2	2	12	6	12	3	61	11	87	23	110
Toimitettu kotikuntaan	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	13	—	15	—	15
Määrätty yleiseen työhön ..	—	—	—	—	2	2	5	5	6	10	28	18	41	35	76
<i>Rikollisuus</i>															
Tuomittu 0 kertaa	11	—	35	7	101	8	211	26	280	42	625	70	1 263	153	1 416
» 1 kerran	1	1	17	1	20	3	66	3	79	6	139	11	322	25	347
» 2 kertaa	—	—	6	1	9	—	19	5	26	1	38	4	98	11	109
» 3 »	—	—	—	—	2	—	13	—	10	—	25	1	50	1	51
» 4 »	—	—	1	—	4	—	10	1	12	—	33	6	60	7	67
» kertaluku tunte-															
maton	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1
<i>Tuomittu v. 1946</i>	—	—	9	1	13	—	26	3	25	2	47	4	120	10	130
<i>Pidätetty juopumuksesta v. 1946</i>															
Koko vuonna 0 kertaa ..	3	—	9	1	18	1	54	9	71	12	158	14	313	37	350
» » 1—2 » ..	2	—	9	4	25	3	78	6	96	9	229	13	439	35	474
» » 3— » ..	7	1	41	4	93	7	187	20	241	28	473	65	1 042	125	1 167

9. Juopumuksesta pidätetyt Helsingissä asuvat henkilöt iän ja pidätysker- tojen lukumäärän mukaan v. 1946

Ikä, vuotta	Henkilöitä, jotka vuoden varrella pidätettiin							Kaikkiaan pidätetty	N ä i s t ä					Kaikkiaan pidätysker- toja	Kaikkiaan pidätysker- toja	Näistä johti syytteen
	1	2	3	4	5	6—9	10—		Sylteseen asetettuja	Ei ennen pidätettyjä	Alkoholis- tena rekis- teröityjä	Irtolaista rekisteröi- tyjä				
	k e r t a a															
M i e h i ä																
Alle 18	76	7	2	—	—	1	—	86	14	71	—	—	102	14	14	14
18—20	274	49	24	6	3	6	—	362	55	263	9	5	528	71	71	71
21—24	779	141	79	40	12	21	8	1 080	180	689	68	8	1 752	234	234	234
25—29	1 110	252	103	60	33	55	21	1 634	301	870	155	20	3 033	398	398	398
30—34	1 391	261	166	67	49	90	61	2 085	502	950	399	43	4 496	676	676	676
35—39	1 605	397	207	125	58	114	56	2 562	562	919	509	33	5 430	753	753	753
40—44	1 378	380	179	93	57	108	59	2 254	508	775	559	32	4 964	701	701	701
45—49	893	233	107	72	47	63	40	1 455	288	483	314	19	3 272	406	406	406
50—54	589	150	78	47	25	37	22	948	184	276	204	8	2 023	232	232	232
55—59	349	99	34	23	17	22	11	555	98	166	99	8	1 173	142	142	142
60—	326	64	14	19	8	7	6	444	56	167	64	6	752	66	66	66
Kaikki	8 770	2 033	993	552	309	524	284	13 465	2 748	5 629	2 380	182	27 525	3 693	3 693	3 693
N a i s i ä																
Alle 18	8	—	—	—	—	—	—	8	1	8	—	—	8	1	1	1
18—20	38	11	5	—	1	1	—	56	11	42	2	10	88	11	11	11
21—24	98	21	13	8	3	3	1	147	22	78	14	41	258	25	25	25
25—29	164	43	16	13	5	17	5	263	54	121	25	76	550	66	66	66
30—34	193	42	24	12	7	22	12	312	68	147	46	89	750	85	85	85
35—39	198	64	37	22	11	24	15	371	70	132	71	96	965	90	90	90
40—44	120	41	27	15	6	20	13	242	56	74	50	73	706	75	75	75
45—49	102	38	13	13	10	13	6	195	29	70	44	44	503	40	40	40
50—54	57	14	10	5	3	9	6	104	27	36	30	24	304	52	52	52
55—59	38	7	9	3	—	6	4	67	16	28	16	10	234	25	25	25
60—	40	6	8	2	2	4	1	63	7	27	11	7	139	9	9	9
Kaikki	1 056	287	162	93	48	119	63	1 828	361	763	309	470	4 505	479	479	479

10. Katsaus köyhäinhoitoa varten asetettujen huoltokansliain kansliatyöhön v. 1946

	Vastaanotettuja anomuksia	Evätyjen anomusten ilmoituksia	Lähetteitä huoltolautakunnan alaisiin			Maksusitoumuksia		Lääke- ja sairaanhoitotarvikemääräysä	Suoritetuista kotiaavustuserä	Suoritetuista maksuja hoitokoteihin	Suoritetuista laitoshoiomaksuja	Annettuja varattomustodistuksia	Annettuja lausuntoja kansaneläkeasioissa	Annettuja muita todistuksia ja lausuntoja	Muita asioita	Asioita yhteensä
			kunnallis-kotiin	työläitoksiin	työtuppiin	sairaaloihin	muihin laitoksiin									
<i>Kansliat</i>																
I	3 110	125	—	—	—	369	—	672	6 804	—	—	564	174	3 430	562	15 810
II	3 372	155	—	—	—	212	—	276	6 806	—	—	227	183	5 794	—	20 778
III	2 720	62	—	—	—	267	—	1 789	7 504	—	—	167	106	1 920	—	14 539
IV	3 290	127	—	—	—	165	2	2 607	7 378	—	—	237	228	3 525	—	17 559
V	1 231	57	—	—	—	108	1	717	2 380	—	—	152	70	12	2 802	7 530
VI	5 194	154	407	65	122	633	260	809	5 651	7	3 290	257	91	722	—	17 662
Yhteensä	18 917	680	407	65	122	1 754	263	9 360	37 786	7	3 290	1 604	852	15 403	3 364	93 874
<i>Kuukausi</i>																
Tammikuu	2 301	69	52	5	2	83	27	622	3 124	1	239	158	47	12 264	—	18 994
Helmikuu	1 700	78	38	7	14	134	21	682	2 934	—	143	92	48	395	—	6 286
Maaliskuu	1 792	88	36	3	2	176	31	672	3 409	1	193	149	98	436	87	7 173
Huhtikuu	1 504	76	38	6	6	174	25	831	3 261	2	390	144	56	217	730	7 460
Toukokuu	1 497	58	35	1	5	128	41	1 073	3 288	—	316	137	68	279	183	7 109
Kesäkuu	1 463	70	17	2	2	173	9	711	3 333	1	253	114	31	218	—	6 397
Heinäkuu	1 226	42	42	7	—	129	11	736	3 038	2	370	143	51	212	71	6 080
Elokuu	1 117	40	18	2	9	161	3	759	2 853	—	214	151	67	164	69	5 627
Syyskuu	1 430	31	17	4	2	126	5	884	2 871	—	255	192	60	394	84	6 355
Lokakuu	1 793	22	43	12	5	165	18	814	3 104	—	391	157	139	187	331	7 181
Marraskuu	1 538	44	50	15	5	131	16	811	3 196	—	239	116	84	291	321	6 857
Joulukuu	1 556	62	21	1	70	174	56	765	3 375	—	287	51	103	346	1 488	8 355
Yhteensä	18 917	680	407	65	122	1 754	263	9 360	37 786	7	3 290	1 604	852	15 403	3 364	93 874